

Katolički list

ZVONIK

GOD: IX BR. 5 (91) Subotica, svibanj (maj) 2002. 40,00 din

NADA NE POSTIĐUJE

Pišem ovaj uvodnik u liturgijskom ozračju iščekivanja Duhova. Ozračje je to slično onom koje je bilo među Isusovim učenicima poslije njegovog uzašašća. Oni se nakon tog veličanstvenog događaja vraćaju s Maslinske gore u Jeruzalem. U "gornjoj sobi" svi, zajedno sa ženama i Marijom, Majkom Isusovom, i braćom njegovom "bijahu jednodušno postojani u molitvi" (usp. Dj 1,12-14) u iščekivanju "snage Duha Svetoga" (Dj 1,8). Bilo je to radosno ali nestrpljivo iščekivanje. Bila je to zapravo prva devetnica Duhu Svetom, koju je Isus naredio. Bilo je to molitveno bdjenje onih koji su bili ujedinjeni u ljubavi. I Isus je ispunio svoje obećanje. "Kad je napokon došao dan Pedesetnice... Svi se napuniše Duha Svetoga..." (usp. Dj 2,1.4). I nošeni snagom Duha Svetoga, svi koji ga primiše započeh živjeti novim životom, započeh graditi i živjeti Crkvu, koja je tada rođena. Snagom Duha započehli su jedinstvenu avanturu navješćivanja evanđelja i svjedočenja za Isusa Krista "sve do kraja zemlje" (usp. Dj 1,8). Nitko i ništa ih nije moglo zaustaviti u tom "pobjedničkom pohodu" - ni batine, ni progonstva, ni smrt. Iskusiće to i sv. Pavao, najveći misionar Pracrkve, te će zapisati: "Nada ne postiđuje. Ta ljubav je Božja razlivena u srcima našim po Duhu Svetom koji nam je dan!" (Rim 5,5).

Duh Sveti u nama; Bog u nama - to je tajna našega života i našega uspjeha. Ima jedan dični golubar u Subotici. Pišemo o njemu u ovom broju "Zvonika". Ima jednog goluba, miljenika koga naziva "moj šampion". Evo ga na slici ovdje. S njim je polučio lijepe uspjehe. Ili bolje, on - golub postigao je izvanredne rezultate. Golub je simbol Duha Svetoga. Duh Sveti je šampion nad šampionima. On već dvije tisuće godina (a činio je to i od početka svijeta) postiže izvanredne uspjehe. "Snagom Duha Svetoga", svaki kršćanin može biti "šampion", šampion u ljubavi, šampion u navješćivanju evanđelja, šampion u svjedočenju za Isusa Krista, šampion u sveitosti... On je u nama. On je s nama. Nikada nas neće napustiti. "Božje je prebivanje u našem srcu najljepša tajna kršćanskog života. Bog je sama sebe poklonio čovjeku, a iz toga poklona izviru svi ostali Božji darovi", zapisao je moj profesor Alfred Schneider u divnoj knjizi "Na putovima Duha Svetoga". Pokušavam to, ovih dana, posvijestiti sebi u devetnici Duhu Svetom i prenijeti krizmanicima. Pokušavam ih oduševiti da krizmanje ne bude za njih "odlazak" iz Crkve, nego novi početak, početak zanosnog i radosnog življenja vjere te zauzetog svjedočenja i prenošenja

bogatog kršćanskog života drugima. Potrebno je samo dopustiti Duhu da djeluje. Duh Sveti u našim srcima uzdiše i moli: "Ne znamo što da molimo kako valja, ali se sam Duh za nas zauzima neizrecivim uzdasima" (Rim 8,26). Volio bih kad bi krizmanici naučili moliti tako i kad bismo svi u duhovskom bdjenju i inače u životu dopustili Duhu da moli u nama. Bilo bi to jedno novo i snažno iskustvo, po kojem bi se očitovala veličanstvena Božja djela, jer "Duh Sveti je uzdah ljubavi u Trojstvu i u našem srcu. On je snaga naših molitava, i one skromne, priproste, i one na vrhuncu mističnoga zanosa... Najdublji je sloj molitve razgovor Boga sa samim sobom na tlu našega srca. Otac razgovara sa Sinom, grli se s njime u Duhu Svetome. Mi samo u vjeri promatramo i klanjamo se. Taj razgovor nikada ne prestaje, ne prekida ga ni san, ni poslovi, ni rastresenost. On je svima dan po krštenju, istovjetan je s

kršćanskom milosti. Ovo je najveći od svih molitvenih darova, a svima je na raspolaganju. Dovoljno se samo sjetiti da on postoji, i već smo uronjeni u njega... Iz toga Božjeg razgovora izviru svi molitveni darovi. Tek kad to čovjek shvati i vjerom prihvati, kad se odrekne svojih želja i očekivanja u molitvi, tek tada postaje sposoban primati iz bogate riznice izvanrednih, vidljivih, upadnih molitvenih darova Duha Svetoga. Naše vrijeme obiluje tim darovima. Oni su znak obnove koju Duh Sveti već izvodi. Prepoznaju se po radosti, ustrajnosti, lakoći, dubini kojom kršćani danas svuda po svijetu mole i veličaju Boga" (A. Schneider). Svakako da se slažem s ovim mišljenjem, i u ovom "Zvoniku" prepoznat ćete poneki očiti dar Duha, odnosno Duhovo djelovanje. Mislim prije svega na divan posjet kardinala Kaspera i sve što se oko njega događa. Ali, dakako, volio bih, da je toga više. Valja se nadati, a "nada ne postiđuje".

Vaš urednik

POGLED U DUBINU

U nizu dana koji se izmjenjuju donoseći sunce i kišu, vjetar i oblake, očima milujemo svijet istražujući nove ljepote koje se svake godine iznova u čudu života događaju i čine da zastane dah od snage, upornosti života. Ono što je prošla zima pokrila sivilom i prividom umiranja, proljeće je iznova probudilo.

Spokojan je pogled kojim promatrajući svijet oko sebe razumijemo da se život nezaustavljivo probija i obnavlja jer sve teče po prirodnim zakonima koji su dobri i koje je u svaki djelić prirode upisao Netko tko nas voli i sve za nas stvorio.

Tek što se zagledamo u svijet ljudi, događanja, u sve ono što nam je ponuđeno u slikama i riječima koje nas odasvud preplavljuju, nestaje našeg spokoja i tjeskoba se šulja u misli i srce.

Puno je toga promijenjeno u svijetu ljudi od dana kad je Dobri s ljubavlju udahnuo svoj dah u svoje stvorenje i postavio ga posred vrta koji je za Čovjeka načinio. Povjerio mu je da surađuje u djelu stvaranja, ali se Čovjek usuđuje dirati i u zakone po kojima se izmjenjuju zime i proljeća ljudskog roda, u ritam rađanja i smrti.

Dimuo je i u tkanje od kojeg je satkan, u niti od kojih ga je Otac s ljubavlju satkao. Sa zebnjom očekujemo hoće li se ubuduće proljeće uopće dogoditi, ili će neka žarka svjetlost proizvedena ljudskim umom spržiti i korijen i grančicu na kojoj trebamo stati.

Da, tjeskoba i beznade htjeli bi biti gospodari nad nama. I bili bi to da nema u nama Duha koji je vatra i lahor, Ljubav i Mir. Duh je to koji je Isusa od mrtvih podigao, koji je uplašene apostoje učinio smjelima i punima žara da navijeste Uskrsloga.

Duh koji užije našu vjeru kad je pogase vjetrovi sumnja i tjeskobe.

Zasigurno si želimo svijet pun vedrih boja, život živ i pun. Voljeli bismo doživjeti mime dane i usmjeriti pogled u sretnu budućnost.

Moći ćemo to samo ako se otvorimo Bogu i prepustimo svoje živote i svoja srca Duhu da ih on očisti, oplemeni i da nas ojača za život u dobru, u ljubavi.

Srce ispunjeno Duhom omogućit će da nam pogled bude prožet nadom, a naše zalaganje će nezaustavljivo graditi novi svijet.

s. Martina Koprivnjak

Piše: mr. Andrija Kopilović

12. 05. 2002. - 7. VAZMENA NEDJELJA

Dj 1,12-14; 1 Pt 4,13-16; Iv 17,1-11a

"Blago vama ako vas pogrđuju..."

Petar ovdje iznosi misao blaženstva: Gospodinov je svjedok sretan u patnjama jer ga one ujedinjuju s Kristovom mukom: "Duh Božji počiva u njemu". Pravo zajedništvo je biti povezan s ljubljenu osobom do te mjere da se s njom može poistovjetiti. Čovjek kao slika Božja toliko teži svome originalu da je nemoguće njegovo blaženstvo ovdje na zemlji; ono će biti moguće tek ulaskom u vječno gledanje Boga licem u lice. Krist je "tako zaplijenio" svojom osobom nas vjernike da uistinu biti učenik do kraja znači osjećati radost u sudjelovanju zajedništva Kristovih patnja jer nam je u tom zajedništvu darovana i klica početka njegove slave. No, apostol Petar u ovom kratkom odlomku vrlo jasno upozorava da treba razlikovati uzrok patnje. Drugo je trpjeti radi vlastitih promašaja, napose grešnih, kao što je biti ubojica, kradljivac, zločinac, a drugo je patiti kao kršćanin - čineći dobro i slaveći Boga. Dakle, uvijek je bolje izabrati patnju radosno i s ljubavlju kao žrtvu i predanje a zasluženu posljedicu naših promašaja podnositi strpljivo i predano kao pokoru. Tako će i jedna i druga patnja biti spasenjska. Jedna zajedničarska a druga okajnička. Blago nama u toj patnji.

**26. 05. 2002. - SVETKOVINA
PRESVETOG TROJSTVA**

Izl 34,4b-6.8-9; 2 Kor 13,11-13; Iv 3,16-18

Trojstveni pozdrav

Završni dio Druge poslanice Korinćanima izražava želju u liturgijskom obliku. Bog, koji je ljubav, spominje se u djelovanju triju osoba. Taj pozdrav se upotrebljava u euharistiji kao pozdrav predstojnika zajednici. Apostol Pavao nas poziva na radost koja je uvijek znak rasta. Raduje se stvoritelj koji s Bogom surađuje i izgrađuje Božji svijet. Raduje se povratnik toplini očeva doma, raduje se pokajnik milosti oprostjenja, raduje se smrtnik nadi života vječnoga, a najviše se raduje onaj koji je u službi svih tih putova do radosti. To može biti svatko od nas ako se sam usavršuje iz dana u dan te sve više postaje živa slika Božja. Djelotvorna ljubav koja je u uzajamnom prihvaćanju, razumijevanju i utjesi ponovno rađa jedno čvrsto zajedništvo ne samo s braćom nego samim tim i s Bogom jer biti složan u ljubavi, pomagati bližnjega, njegovati radost i usavršavanje garant je da je Bog ljubavi i mira s nama i među nama. Pavao nas poziva da tu ljubav očitujemo i vanjskim znakovima kao što je to u njegovo vrijeme bio na primjer cjelov. Kako bi bilo lijepo da i u naše vrijeme taj cjelov bude oslobođen svega neurednoga, te bude očitovanje snage bratske ljubavi. Tada, i samo u tim okolnostima, možemo pozdravljati jedan drugoga trojstvenim pozdravom koji stoji na završetku poslanice.

19. 05. 2002. - DUHOVI: NEDJELJA PEDESETNICE

Dj 2,1-11; 1 Kor 12,3b-7.12-13; Iv 20,19-23

Različitost vjernika je bogatstvo

Duh osigurava nadopunu službi i jedinstvo svih kršćana unatoč ljudskih različitosti. Te su različitosti zapravo bogatstvo za zajednicu. Duh ih sve usklađuje kako bi se ostvario Božji naum. Osobito je poznata poslanica Korinćanima u kojoj Pavao vrlo snažno govori o ulozi Duha Svetoga u životu vjernika. Kao vjernici, pijuću čistu vodu "s izvora", naučimo vjerovati i gledati na otajstvo Duhova i prisutnost Duha koja nije statična i apstraktna nego dinamična prisutnost stalnoga djelovanja Božjega Duha u nama. To djelovanje Božje i to druge božanske osobe Duha u nama nije nam darovano tek tako da ga samo posjedujemo nego da po tom daru djelujemo. Drugim riječima, imati Duha znači djelovati za izgradnju onoga Tijela koje se zove Tijelo Kristovo, to jest Crkva. Najveća istina Crkve je da je ona Krist živi, slavni i uskrsli i da to tijelo oživljava Duh Sveti i zato je najveća oznaka i vlastitost vjernika živost i jedinstvo. Nema mogućnosti za takozvanu vjersku pasivnost ili vjerničku statiku jer "biti vjernik" po naravi je poslanje dinamizma, djelovanje Duha, dakle svjedovanje i evanđeosko uprisutnjenje samoga djela Božjega ondje i u okolnostima u kojima se kršćanin nalazi, svojim životom i poslanjem. Zato se u kršćanstvu brišu sve razlike. Ne radi nestanka identifikacije nego radi nadživljavanja podijeljenosti snagom jednog te istog Duha. Neka u nama Duh tako djeluje da se to i vidi. To je otajstvo Duhova.

2. 06. 2002. - DEVETA NEDJELJA KROZ GODINU

Pnz 11,18.26-28; Rim 3,21-25a.28-30; Mt 7,21-27

Čovjek se opravdava vjerom

Vjerovati znači prihvatiti Krista i djelovati prožet njegovim duhom. Čovjek vjere nije ograničen nikakvim zakonom nego je posve otvoren ljubavi koja nam je zasjala po Kristu. Sada ćemo kod naših liturgijskih sastanaka čitati najljepšu poslanicu, kako neki misle, a to je poslanica Rimljanima. Prva tvrdnja u ovom odlomku jest da su Božje milosrđe i Božje spasenjsko djelo njegova "pravednost". Ona se očitovala u Zakonu i po Prorocima ali samo kao predznak a sada se očituje po Isusu Kristu i to vjerom kojom se toga Isusa prihvaća. Druga poruka ovog odlomka je činjenica zajedničke baštine koju smo baštinili od Adama a to je naš grijeh. Dok težimo za oslobođenjem od grijeha, potrebno nam je pomirenje, oprostjenje i uništenje naše krivice a u tom djelu spasenja je najveća slava Božja jer smo, iako nevrijedni, milost spasenja primili iz neshvatljivog Božjeg milosrđa koje se očitovalo po Isusu Kristu. Treća poruka ovog odlomka je potresna istina da je toga Isusa, koji je naš spasitelj, Bog učinio Pomirilištem, to znači žrtvom koja je predana ali koja je upravo tim žrtvovanjem uništila grijeh svijeta. I sada se taj i takav događaj spasenja u Isusu Kristu događa ne samo za jedan narod nego za sve Adamove potomke i zato je isključivost spasenja samo za jedan narod uistinu njegovo iskrivljenje. Neka nam bude jasno i u srcu prihvatljivo da je Krist za sve umro i da je jedini spasitelj svijetu. Neka nam ne bude žao kada uz sebe spazimo da je pozvan netko tko do jučer "nije bio naš"!

DUH BOŽJI OBNAVLJA LICE ZEMLJE

Duhovo djelo

U petak, 10. svibnja u višednevnu posjetu Biskupskoj konferenciji Jugoslavije i SPC došao je uzoriti gospodin **kardinal Walter Kasper**, predsjednik Papinskog vijeća za unapređivanje jedinstva kršćana. Ovaj posjet koji se odvija pod geslom "**Duh Božji obnavlja lice zemlje**" zbilja bismo mogli nazvati Duhovim djelom. Nakon posjeta **kardinala Martinija**, ovaj posjet nailazi na vrlo dobru i pozitivnu ocjenu kako u krugovima Katoličke crkve, tako i u SPC i drugim kršćanskim zajednicama, pa i na državnoj razini. Kako to protumačiti. Premda ima različitih komentara i mišljenja, ovaj događaj ipak moramo smatrati djelom Duha Svetoga a znakovito je da se odvija upravo u devetnici Duhu Svetom.

Na ovom mjestu nastojat ću u kratkim crtama prikazati program posjeta kardinala Kaspera do zaključenja ovog broja "Zvonika" uz najavu ekskluzivnog intervjua s njim u idućem broju kao i informacije o završnom dijelu njegovog posjeta.

Svečani doček na aerodromu i konferencija za novinare

Ugledni gost sletio je u petak u prijepodnevnim satima avionom "Al Italije" na beogradski aerodrom "Surčin". Ondje su ga dočekali apostolski nuncij u SRJ **mons. Eugenio Sbarbaro**, **nadbiskup Stanislav Hočevar**, predsjednik BKJ, **mons. Ivan Pénzes**, potpredsjednik BKJ, **vladika Atanasije**, vikarni episkop, u ime njegove svetosti patrijarha srpskog **g. Pavla**, **dr. Vojislav Milovanović**, ministar vjera u Vladi R. Srbije, **dr. Bogoljub Šijaković**, tajnik Komisije za odnose s vjerskim zajednicama SRJ, te **o. Leopold Rochmes**, generalni vikar Beogradske nadbiskupije, **mr. Andrija Kopilović**, u ime organizacijskog odbora te predstavnici medija.

U pozdravu dobrodošlice dragom gostu **nadbiskup Hočevar** je među ostalim rekao: "Vaša osoba obilježena je prije svega pečatom velikoga pastira Crkve, kome je Krist Gospodin primarna ljubav u istraživanju i navješćivanju, i zato također i nadahnuće u povezivanju sa svim Kristovim učenicima. /.../ Ova posjeta bila je od samog početka koncipirana i planirana kao veliki izraz ljubavi i poštovanja prema crkvenim i društvenim realnostima i zato ne može biti ne blagoslovljena, ne može a da ne unese novu snagu dijaloga i unapređivanja civilizacije ljubavi na ovim prostorima. Čini mi se da je ovdje na djelu prije svega snaga Duha Svetoga, a ta snaga obnavlja lice zemlje. U tom duhu želimo živjeti ove dane susreta i dijaloga i tako osnažiti sve pozitivne energije svih stanovnika ove zemlje."

Riječi dobrodošlice kardinalu Kasperu uputili su i vikarni episkop Atanasije te ministar Milovanović.

U svom odgovoru na izraze dobrodošlice i u svojoj izjavi za novinare **kardinal Kasper** je rekao i ovo:

"Veliko mi je zadovoljstvo što sam danas došao u Srbiju, po prvi put u svom životu. Ovom prigodom pozdravljam svo

pučanstvo ove divne zemlje. /.../ Imam osobitu čast prenijeti vam bratske i srdačne pozdrave Njegove Svetosti pape Ivana Pavla II. Kao što je uvijek i bio, papa Ivan Pavao II. je svojim srcem, molitvama i danas prisutan ovdje /.../

Suradnja između Crkava je vrlo bitan činilac koji pospješuje prijateljstvo i mir među ljudima. Ne može postojati mir u Europi bez mira među Istočnim i Zapadnim Crkvama. Mir počinje u srcu čovjeka. Mir je više od utihnulog oružja, mir uvjetuje pravdu, a pravda uvjetuje praštanje. Mi ne možemo i nećemo zaboraviti prošlost, ali ne treba da budemo njome okovani. Ukorijenjeni u svoju tradiciju, mi moramo gledati u budućnost i za svoju djecu i mladež izgraditi svijet u kojem će svi živjeti dostojanstveno, u miru i slobodi.

U tom smislu sada na početku novog stoljeća, i milenija, želimo napraviti novi početak. Upravo zbog toga sam i ja došao ovdje."

U pratnji kardinala Kaspera su njegov savjetnik **mons. Jozef May** i **dr. Klaus Kramer** iz Münchena.

U hramu Sv. Save i Molitveno bdjenje u beogradskoj katedrali

Nakon ručka u nadbiskupskom domu, kardinal Kasper je s pratnjom posjetio hram Sv. Save, gdje su mu predstavnici SPC izrekli riječi dobrodošlice te predstavili povijest ovoga hrama. U večernjim satima je sudjelovao u molitvenom bdjenju u beogradskoj katedrali koje su priredili mladi.

Susret s patrijarhom Pavlom

U subotu prijepodne kardinal Kasper susreo se s **patrijarhom Pavlom**. U svom obraćanju Njegovoj Svetosti, kardinal je izrazio svoju radost zbog tog susreta. On je uputio pozdrav cijeloj Srpskoj pravoslavnoj crkvi, "voljenoj sestrinskoj Crkvi Rimske crkve" i čestitao im Uskrs, u čijoj se osmini nalazi. Istaknuo je kako se papa Ivan Pavao II. zalagao za mir na Kosovu i protiv bombardiranja SRJ. Osvrćući se na stoljeća tužnu podjelu između dvije Crkve rekao je: "tradicije istočnih Crkava zajedničko su nasljeđe opće Crkve. Bez njih bismo bili siromašniji. Stoga jedna, sveta, katolička i apostolska Crkva, kako to papa Ivan Pavao II. često ističe, mora disati s oba plućna krila. Možda je još dug put pred nama. Mi ne možemo "načiniti" jedinstvo da bi ono bilo onakvo kako ga Gospodin želi. Jedinstvo će biti dar Duha Božjeg. Ali se možemo moliti za njega, koliko nam omogućuje naša slabašna ljudska moć i moramo k tomu težiti. Stoga želim pozvati delegaciju Svetog Sinoda SPC da dođe u Rim, na grobove apostola Petra i Pavla, da budu naši gosti da podijelimo zajedničku vjeru u Uskrslog Gospodina, da podijelimo svoje brige i da unaprijedimo praktičnu suradnju za dobro svih naših vjernika i cijele Europe".

Sa svećenicima Beogradske nadbiskupije

Poslije susreta s patrijarhom Pavlom kardinal Kasper

IZ ŽIVOTA KARDINALA WALTERA KASPERA

Walter Kasper rodio se 5. 03. 1933. godine u Heidenhjemu/Brenz u Njemačkoj. Katoličku teologiju i filozofiju studirao je na univerzitetima u Tübingenu i Münchenu a za svećenika je zaređen 1957. godine. Od 1964. do 1970. godine bio je profesor dogmatske teologije na univerzitetu u Münsteru a od 1969. godine bio je dekan Teološkog fakulteta. Od 1970. do 1989. predaje dogmatsku teologiju na univerzitetu u Tübingenu.

Godine 1989. posvećen ja za biskupa biskupije Rotenburg-Stuttgart. Iste godine postao je predsjedavajući Komisije za pitanja opće Crkve i vice-predsjedavajući Komisije za doktrinu vjere i Njemačke biskupske konferencije.

Godine 1994. Papinsko vijeće za unapređivanje jedinstva među kršćanima povjerilo mu je mjesto ko-predsjednika Međunarodne komisije za katoličko-luteranski dijalog.

Godine 2001. papa Ivan Pavao II. imenovao ga je naslovnim kardinalom crkve Svih Svetih u Rimu. Iste godine imenovan je i članom Kongregacije za Istočne Crkve a u ožujku 2001. i predsjednikom Papinskog vijeća za unapređivanje jedinstva među kršćanima i Komisije za vjerske odnose sa Židovima. Član je nekoliko akademija za znanost i nositelj mnogih odlikovanja kao i titule počasnog doktorata na pet univerziteta.

skih Crkava zajedničke kršćanske baštine. Ono što je područje Vašega poslanja, uzoriti gospodine, to je naš život i suradnja kroz stoljeća. Stoga Vas s osobitom ljubavlju želim u Subotici pozdraviti, kao na području na kojem se ostvaruje Vaše poslanje. Neka ovaj susret pastira kršćanskih Crkava bude blagoslovljen. Dobro došli i dobro se osjećali u našem gradu i našoj biskupiji."

Svečana Euharistija u subotičkoj katedrali-bazilici

Poslije susreta u biskupskom domu ugledni gosti prešli su u katedralu gdje je kardinal Kasper predvodio euharistijsko slavlje s prisutnim katoličkim biskupima te svećenicima i redovnicima Subotice i okolice. Na početku sv. mise riječi pozdrava i dobrodošlice dosada najvišem gostu iz Vatikana u subotičkoj katedrali-bazilici uputio je domaći biskup Ivan Pénczes: "Uzoriti, dobro nam došli i neka Vaš pohod našoj Crkvi bude znak i zalag Božjeg blagoslova. Znak kršćanskog svjedočanstva i zalag Božjeg blagoslova na putu vjere i svjedočenja zajedništva po Isusovoj želji i njegovoj molitvi." On je pozdravio i druge ugledne goste koji su toga dana sudjelovali na misi i tribini u HKC "Bunjevačko kolo", među kojima su uz gore navedene sa susreta u domu biskupije bili i potpredsjednik Vlade Republike Srbije József Kasza, predstavnici Generalnih konzulata R. Hrvatske i R. Mađarske u Subotici, te predstavnici lokalne samouprave na čelu sa g. Imreom Kernom, predsjednikom Izvršnog odbora Skupštine općine Subotica.

Biskup Pénczes je zatim pozdravljajući okupljeno vjerničko mnoštvo i prisutne svećenike i redovnike pozvao da misu prikažu za jedinstvo kršćana.

Uzoritom g. kardinalu su zatim u znak sjećanja na posjet Subotici predali sliku od slame Jelena Mlinko i Darko Vukov obučeni u bunjevačku narodnu nošnju.

U prigodnoj homiliji kardinal Kasper je govorio o jedinstvu kršćana. Iz propovijedi evo nekoliko kratkih dijelova, a ostalo će biti objavljivano u rubrici "Ekumenizam".

"Da svi budu jedno." To je molitva Isusova svome Ocu u predvečerje svoje smrti; to je njegov testament, njegov obavezujući nalog svima nama i svakom od nas pojedinačno.

Kao predsjedavajući Papinskog vijeća za jedinstvo kršćana, radujem se biti danas s Vama, s Vama proslaviti Euharistiju, govoriti Vam o temi jedinstva kršćana. Pozdravljam Vas sve od sveg srca!

Donosim Vam srdačne pozdrave našega svetoga Oca, pape Ivana Pavla II. Njemu posebno leži na srcu jedinstvo kršćana. Njemu leži i srpski narod na srcu i šalje Vam preko mene svoj apostolski blagoslov. /.../

susreo se sa svećenicima Beogradske nadbiskupije kojima je održao predavanje na temu: "Katolički pogled na ekumenski dijalog". On je ekumenski dijalog predstavio kao "goruće pitanje", zatim je govorio o osnovnim filozofskim pretpostavkama toga dijaloga, kao i o njegovim teološkim i duhovnim temeljima a u završnom dijelu govorio je o značaju ekumenskog dijaloga te o njegovim dostignućima i problemima. Dijelove ovoga predavanja kao i iz drugih njegovih govora o ekumenizmu objavljuvat ćemo u nastavcima u rubrici "Ekumenizam".

KARDINAL KASPER U SUBOTICI

U subotu poslijepodne kardinal Kasper se u biskupskom domu u Subotici susreo s predstavnicima kršćanskih Crkava. U ovom jedinstvenom susretu sudjelovali su nuncij, mons. Eugenio Sbarbaro, zatim nadbiskup Hočevar, Joakim Hološnjaj, vikar Križevačke grkokatoličke eparhije za Bačku, o. Leopold Rochmes, generalni vikar Beogradske nadbiskupije, pratioci kard. Kaspera mons. May i dr. Kramer, zatim vladika Atanasije u ime SPC i njegove svetosti patrijarha Pavla, subotički paroh o. Milivoje Mijatov, dr. István Csete Szemesi, biskup Reformirane kršćanske crkve, g. Árpád Dolinszky, superintendent Evangeličke kršćanske crkve. Susretu je nazočio i ministar vjera R. Srbije Vojislav Milovanović.

Uglednog gosta pozdravio je domaćin ovoga susreta subotički biskup mons. Ivan Pénczes. On je uz izraze dobrodošlice sudionicima ovog izvanrednog susreta rekao i sljedeće:

"Od kada pišemo kršćansku povijest na ovim prostorima bili smo susretište više vjerskih tradicija i pripadnici sestri-

Uvijek iznova Papa poziva poglavare različitih Crkava na zajedničku molitvu; on ih posjećuje na svojim putovanjima; šalje svoje želje za Božić i Uskrs. Mnoga dobra se događaju u istočnim Crkvama i zajednicama.

Svim svećenicima, svim muškarcima i ženama, i mnogim mladim kršćanima koji se zalažu, zahvaljujem od srca.

Zahvaljujem prije svega mnogima koji se mole za jedinstvo. Molitva je srce ekumene. Bez molitve ne možemo ama baš ništa postići. Jer na koncu jedinstvo ne možemo "napraviti" i organizirati. Ono je dar Duha Svetoga.

Upravo sada, u danima pred Duhove, želimo moliti za dolazak duha jedinstva, pomirenja, mira i ljubavi.

"Dođi Duše Sveti i ispuni srca tvojih vjernika. Istjeraj iz njih svu mržnju i sve zle misli. Daj da prerastemo sve svade, sve predrasude, svu ljubomoru, svu podozrivost. Neka raste poštovanje i prijateljstvo među nama. Pokloni nam oproštaj, mir i jedinstvo." Amen.

WEB STRANICA SUBOTIČKE BISKUPIJE

Dioecesis Suboticensis

ULAZ - BELÉPÉS - ENTER

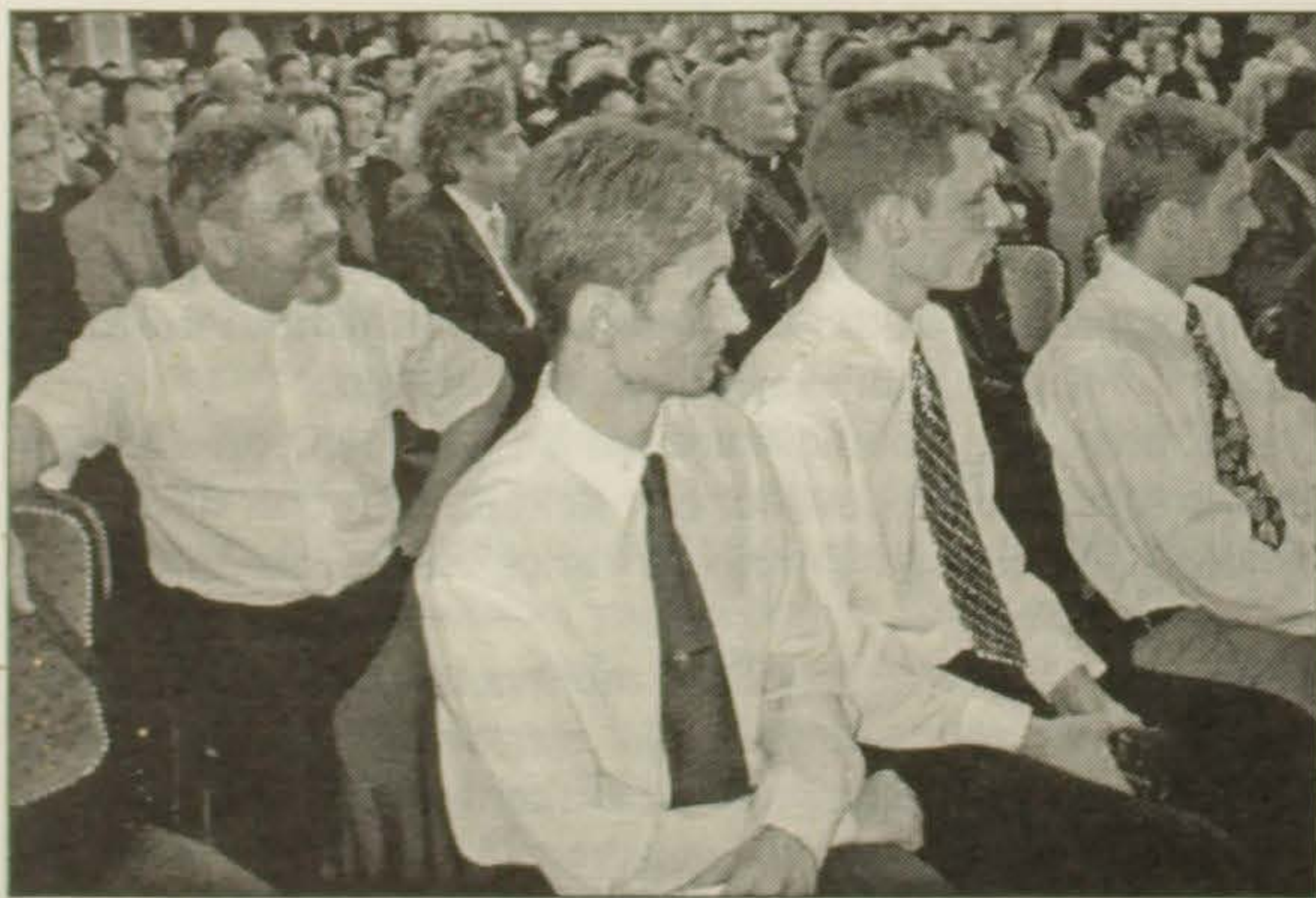
Copyright © 2002 Subotička biskupija.

www.suboticka-biskupija.info

Poslije sv. mise u katedrali, kard. Kasper je s pratnjom i uglednim gostima prešao u HKC "Bunjevačko kolo". Ondje ga je subotički biskup zamolio da svečano otvori "web" stranicu Subotičke biskupije. Moleći ga da to učini, subotički biskup Pénczes je istaknuo da ovo činimo uoči 36. Svjetskog dana sredstava društvenog priopćavanja i odgovarajući izričitoj želji Sv. Oca da "Internet postane novi forum navještanja evanđelja", kako je to u svojoj poruci za ovaj dan istaknuo.

Kardinal Kasper je s radošću bio prvi posjetitelj na novoj web-stranici i sa zanimanjem pregledao nekoliko stranica sajta. U znak sjećanja na ovaj čin uručena mu je slika "Leteća crkva" sv. Jurja, koju je s još šest crkava također za ovaj svečani čin načinio Nikola Tumbas, Subotičanima poznat kao "Photoino". Sve slike su izrađene u posebnoj tehnici i premijerno izložene u dvorani.

WEB-site izradili: Zoran V. Tunić, Zoran Jurić, Csaba Kovács, a iza njih vlč. Zvonko Blaško - direktor Katoličkog media centra u Beogradu

Web-stranicu je podržao novi sastav Vijeća za medije Subotičke biskupije, a na njoj su najviše radili Zoran Jurić (dizajn), Zoran Vojnić Tunić (urednik), Csaba Kovács (urednik stranice na mađarskom jeziku) i Neven Rudić Vranić (preveo na engleski). Za marketing ove stranice po-

brinuo se "Votuzo", a besplatno ju je realizirao "Suonline".

Iako ova stranica još nije posve dovršena, ona će biti izvrstan istup naše biskupije u svijet.

U idućem broju predstaviti ćemo opširnije ovu stranicu u našoj stalnoj rubrici "Katoličke web-stranice". Adresa: www.suboticka-biskupija.info

Tribina - kršćani su odgovorni za jedinstvo kršćana

U HKC "Bunjevačko kolo" održane su dosada mnoge tribine, mnoga predavanja i gostovali su mnogi predavači, ipak, ove večeri predavač je bio jedinstven. Katolički "stručnjak" za jedinstvo kršćana, kardinal Walter Kasper održao je zanimljivo predavanje na temu: "Kršćani su odgovorni za jedinstvo kršćana". U svom predavanju on je izvijestio brojnu publiku da je na teološkoj razini u usuglašavanju mišljenja između Katoličke i Pravoslavne crkve postignut visok stupanj razumijevanja, no tako nije "na terenu". Stoga je pozvao i prisutne, ali i naglasio kako se u praksi mora puno više ostvarivati ono što predstavnici pojedinih Crkava zaključče na najvišem nivou.

Nuncij Eugenio Sbarbao, kardinal Walter Kasper i beogradski nadbiskup Stanislav Hočevar na tribini u HKC "Bunjevačko kolo"

I u ovom predavanju, kao i inače u svim susretima, kardinal Kasper je očitovao veliki optimizam ističući da je Duh Sveti stvar ekumenizma uzeo u svoje ruke i da ga nitko u tome neće zaustaviti. Dragocjeno je i njegovo osobno svjedočenje molitve za jedinstvo. On je rekao da se svaki put u misi posebno zaustavi u dijelu molitve za jedinstvo (poslije Očenaša) i uputi "vapaj" Gospodinu da se to doista i ostvari. Također je govorio o mnogim svojim osobnim pothvatima u radu oko unapređivanja jedinstva među kršćanima.

Poslije predavanja kardinalu je zahvalio na predavanju a osobito na svjedočanstvu optimizma predsjednik BKJ, nadbiskup Hočevar. On je naglasio kako je program ovog značajnog posjeta iscrpljujući. "Svi mi koji smo u pratnji smo vrlo umorni, jedino je kardinal odmoran, veseo i raspoložen, što je očiti znak prisutnosti Duha u svemu ovom što se događa", rekao je nadbiskup.

Budući da zaključujemo List, nismo u mogućnosti preneti sav sadržaj njegovog posjeta. To ćemo učiniti u sljedećem broju. Želim tek naznačiti da je kardinal Kasper s pratnjom sudjelovao na nedjeljnoj liturgiji koju su predvodili patrijarsi Pavle i Petar VII, zatim se susreo s visokim predstavnicima republičkih i saveznih vlasti, posjetio je Niš, Novi Sad...

Doista, ovaj posjet donio je Duhovsko ozračje na ove prostore i ostavio iza sebe svijetli trag, koji ćemo moći još dugo slijediti u življenju svoje vjere a osobito glede unapređivanja jedinstva kršćana. Hvala mu.

Andrija Anišić

Uređuje: Jakob Pfeifer

Ekumenska razina - samoobveza

(Drugi dio komentara "Charta Oecumenica - Ekumenska povelja" iz VRHBOSNA 2/2001) - nastavak iz br. 4

Novoimenovani tajnik Papinskog vijeća za jedinstvo kršćana, nasljednik u međuvremenu imenovanog za pročelnika istog Vijeća, **kardinala Kaspera**, kanadski biskup **Marc Quillet**, ocijenio je na skupu u Strassbourgu dokument "Charta oecumenica" kao ispravan korak Crkava u pravcu jedinstva te kao aktivni doprinos izgradnji Europe, jer to nije samo zadaća političara i gospodarstvenika, nego i Crkvi. U tom smislu on pridaje dokumentu značenje "modela" za druge kontinente. **Kardinal Lehmann** vidi dokument u srednjoj ekumenskoj brzini. On upozorava da oni koji gledaju samo na euharistijsko zajedništvo nisu u stanju prosuditi koliko leži plodonosne suradnje u konsekvenciji malih koraka. On smatra da je ovim dokumentom postignut siguran i dobar početak, iako u nekim vidovima još treba doraditi nedovoljno razrađene teme. U tom smislu on očekuje da bi Crkve trebale za tri do četiri godine položiti račune o tom dokumentu.

Izričitu kritiku dokumentu izrekla je Ruska pravoslavna crkva, preko svoga predstavnika đakona **Andreja Elisejewa**, koji zastupa Ured s javnošću moskovskog patrijarhata. Ruska pravoslavna crkva odbacuje dokument kako u njegovu obliku, tako i u njegovu sadržaju. On ne odgovara smjernicama ruskog biskupskog saborovanja od 14. kolovoza 2000. Zato on smatra dokument štetnim i kontraproduktivnim. Ona se boji mogućih kritičkih reakcija svojih struktura, koje bi mogle biti štetne za ekumenske razgovore i suradnju, te će se tako pokazati kontraproduktivne. Ono čega se Ruska pravoslavna crkva posebno pribojava jest u dokumentu naglašena misionarska evangelizacija, koja bi mogla imati za posljedicu prozelitsko djelovanje, te kroz psihičko i moralno prisiljavanje, psihičko i materijalno vrbovanje voditi k odvratanju od pravoslavlja njihovih vjernika. Zato oni u načelu zahtijevaju usklađenu suradnju svih misijskih organizacija s domaćom Crkvom. U tom duhu neki njihovi članovi vrednuju dokument kao privatno mišljenje dvojice predsjednika.

Umjesto zaključka:

Ekumenizam je umjetnost mogućeg. Za naše crkveno područje i ekumenska gibanja morao bi biti novi izazov. Dokument će imati onoliko značenja koliko mu dadnu, s jedne strane, katoličke Biskupske konferencije ovoga područja te katolički teolozi, a s druge strane, u prvom redu pravoslavni velikodostojnici i teolozi pravoslavnih Crkava i drugih crkvenih zajednica na ovim područjima. Stoga ga prvenstveno preporučujem ozbiljnom studiju i plodnim diskusijama, a onda i praktičnoj primjeni prilagođenoj našim ekumenskim prilikama.

Dr. Niko Ikić

Uređuje: Danijela Poljuha

Matematika i umjetnost

U jednom od prethodnih brojeva ustvrdili smo da u matematici nije sve indiskutabilno, da u matematici ima mjesta sumnjama, mašti i dakako, vjeri. Diskutabilnost pojedinih tema u matematici otvara još i mnoge druge prostore u njenom svijetu. U ovom prilogu pročitajte nešto o umjetnosti u matematici i matematici u umjetnosti. /Urednica/

Mnogi među onima koji još i danas misle da je u matematici sve determinirano smatraju matematiku dosadnom; neki ju cijene ali gaje izvjesnu odbojnost prema njoj. Neki ju čak preziru. Ima i onih koji matematiku cijene i vole baš zbog toga jer vjeruju u njenu nepogrešivost, točnost, sigurnost i determiniranost. I jedni i drugi su u pravu (zabludi?), jer polaze od krive premise: determiniranosti u matematici. U logici i u matematici je već odavno poznato: iz lažne pretpostavke svaki zaključak je točan.

Na matematiku u umjetnosti nailazimo još u staroj Grčkoj. U vrijeme procvata grčke kulture nailazimo na traganje za omjerima koji čine harmoniju među tonovima u glazbi, metriku u poeziji, u slikarstvu i arhitekturi. Omjer 'zlatnog reza' smatrao se skladnim za oko. Mnogi matematičari bavili su se proučavanjem raznih tipova simetrije koje susrećemo u prirodi, morskom biljnom i životinjskom svijetu, kristalnoj strukturi materije, i one vidljive golim okom a i one vidljive tek pod mikroskopom - privukla ih je njihova ljepota.

Pri aksiomatskom zasnivanju neke matematičke teorije, u izboru aksioma - istinitih tvrdnji koje se ne dokazuju - često odlučujuću ulogu ima i 'estetika'. Osnovni kriterij pri izboru aksioma je njihova, na intuiciji zasnovana, evidentna istinitost i dakako, egzakti zahtjevi: potpunost, neovisnost i neproturječnost sustava aksioma. Ako je, poštujući navedene kriterije za formiranje sustava aksioma neke teorije dopušteno uvrštavanje samo jedne od dviju tvrdnji A ili B u sustav aksioma, onda se ona druga uvrštava među teoreme i mora se dokazati. Odluka se ponekad donosi vodeći računa da dokaz ovoga ili onoga teorema bude što 'ljepši', skladniji, a ne samo logički korektan. Često nailazimo na sve nove i nove 'ljepše' dokaze već dokazanih teorema. Ljepota nekih izlaganja matematičkih sadržaja ovisi i o simbolima i definicijama kojima se ti sadržaji izlažu. To je jezik matematike.

Jedan dublji aspekt umjetničkoga u matematici je u dometu; nižući dokaze za dokazima teorema koji proizlaze iz sustava aksioma i čija je istinitost u početku očigledna, odjednom se stiže do teorema koji nisu nimalo očigledni; čak se čine neistinitima. Počinje se sumnjati u moguću pogrešku u zaključivanju. Ljepota matematike je i u tome što se moramo potruditi da dođemo do njenih istina. Netko je rekao: da smo "matematički bogovi" ne bi nam matematika značila ništa!

Primjera za ovo ima puno, nemoguće ih je navoditi bez detaljnijeg poznavanja matematičke teorije i jezika.

Za ilustraciju povezanosti matematike i umjetnosti navedimo primjere znamenitih matematičara koji su bili i istaknuti umjetnici i obratno: pisac "Alise u zemlji čuda" Lewis Carroll bio je matematičar, Aleksandar Solženjicin također je bio matematičar. Poznata je cijela plejada šahista matematičara, a ljepotu i umjetnički aspekt šaha nitko neće nijekati. Naš vrsni poznavalac cjelokupne japanske umjetnosti, posebice haiku poezije, akademik Vladimir Devidé je po profesiji matematičar. Na neraskidivi odnos matematike i umjetnosti možemo dakle gledati jedino kao na odnos Istine i Ljepote.

Mr. sc. Julije Skenderović

MINISTAR VANJSKIH POSLOVA R. HRVATSKE
BORAVIO U BEOGRADU I SUBOTICI

Dobrosusjedski odnosi između Hrvatske i Jugoslavije

U dvodnevnom službenom posjetu našoj zemlji boravio je **Tonino Picula**, ministar vanjskih poslova Republike Hrvatske. Prvog dana svoga posjeta, 23. travnja ministar Picula bio je u Beogradu gdje je sa svojim domaćinom ministrom vanjskih poslova SR Jugoslavije, **Goranom Svilanovićem**, potpisao nekoliko važnih sporazuma: Protokol o načelima za identifikaciju i utvrđivanje granične linije i priprema ugovora o državnoj granici između R. Hrvatske i SRJ; Sporazum o vraćanju i prihvaćanju osoba čiji je ulazak ili boravak na teritoriju druge države nelegalan, te Sporazum o kulturno-prosvjetnoj suradnji.

Svoj boravak u našoj državi ministar Picula je iskoristio da posjeti i Suboticu gdje živi najveći broj Hrvata u SRJ. Njegov dolazak u Suboticu 24. travnja bio je medijski dobro popraćen. Ministra Piculu dočekala je najviša općinska uprava.

Centrani dio posjeta ministra Tonina Picule Subotici bio je njegov susret s predstavnicima svih hrvatskih institucija i Crkve u svečanoj vijećnici Gradske kuće.

Na početku susreta ministra Piculu pozdravila je generalna konzulica R. Hrvatske u Subotici **dr. Jasmina Kovačević**. Poslije njezinih uvodnih riječi govorili su: **mr. Bela Tonković**, potpredsjednik Skupštine općine Subotica, **mr. Andrija Kopilović**, predsjedavajući Foruma hrvatskih institucija i organizacija u Vojvodini. Poslije pozdrava okupljenima se obratio ministar Picula koji je izrazio svoju radost zbog susreta s predstavnicima Hrvata na ovim prostorima. On je obećao bolju i svrsishodniju suradnju R. Hrvatske sa Hrvatima u SRJ.

U završnom dijelu susreta data je prilika da se prisutni pojedinačno obrate ministru Piculi. Za riječ se javio **prof. Tomislav Žigmanov** koji je izrazio svoju žalost što se R. Hrvatska prema nama Hrvatima na ovim prostorima premalo brine, a to najbolje pokazuje time što se u medijima gotovo ništa ne posvećuje pozornosti našim problemima.

Poslije susreta s predstavnicima Hrvata u Vojvodini ministar Picula je imao konferenciju za novinare u zgradi Skupštine općine Subotica gdje je između ostalog rekao: "**Više se ne govori o procesu normalizacije nego o dobrosusjedskim odnosima, a nadamo se da će oni ubuduće biti partnerski.**" Ministar Picula je rekao da primjer Hrvatske može pomoći Jugoslaviji na zajedničkom ostvarenju cilja, a to je članstvo u

Europskoj uniji. Na pitanje o razlozima zbog kojih nije potpisan u Beogradu Sporazum o međusobnoj zaštiti manjina u dvije države ministar Picula je odgovorio: "**U međuvremenu, u Jugoslaviji je donesen Zakon o pravima i slobodama nacionalnih manjina, a i mi smo na putu da uskoro dovršimo ustavni Zakon o zaštiti manjina. I jedan i drugi zakon pridonijet će još boljem rješavanju ovog pitanja, a zašto smo 'stali u finalu': budimo diskretni kako bi pregovarači lakše mogli obaviti svoj posao.**"

Odgovarajući na novinarsko pitanje o budućem Hrvatskom nacionalnom savjetu Tonino Picula je rekao: "**Vremena se mijenjaju i postoji neosporno pravo na pluralizam... Mislim da je ovaj susret s predstavnicima hrvatske zajednice u Subotici urodio plodom želje za solidarnošću i stoga ne vidim opasnost po hrvatsku zajednicu u Jugoslaviji. Ona je proživjela i mnogo teža vremena.**"

Na kraju konferencije za novinstvo Picula je rekao da je nerealno očekivati potpuno ukidanje viznog režima između dviju država dok se posve ne ispune svi potrebni uvjeti. Planira se da ubuduće bude lakše dobivanje viza i da one budu višekratne.

I. P.

Blagoslov žitnih polja na drevni način

Na blagdan sv. Marka evanđeliste u subotičkoj župi Marije Majke Crkve obavljen je blagoslov žitnih polja na drevni način. Najprije je u župnoj crkvi bilo euharistijsko slavlje koje je predvodio župnik **mr. Andrija Kopilović** u zajedništvu sa župnikom župe sv. Roka **Andrijom Anišićem**, a potom je krenula procesija do njive gdje je bio blagoslov. U procesiji koja je trajala četrdeset minuta, po ulicama ove župe, vjernici - njih preko 200 - s djecom i mladima pjevali su Litanije svih svetih i molili krunicu.

Na njivi **Pere i Jelene Kujundžić**, župnik je zatim svečano blagoslovio pšenicu i sva polja. Ovaj čin označio je i početak ovogodišnje proslave Dužijance, jer će na istoj njivi biti i manifestacija "Takmičenje risara" u okviru Dužijance 2002. Stoga se prisutnima na koncu ovog slavlja obratio i **Lazo Vojnić Hajduk**, predsjednik Organizacijskog odbora Dužijance 2002. godine. A župnik je potom najavio radosnu vijest da će ove godine misu zahvalnicu Dužijance 2002. godine predvoditi uzorit **kardinal Vinko Puljić**. /A. A./

U Bačkom Bregu "zlatni svatovi"

JUBILARCI MATIJA I MANDA PERIŠKIĆ

U subotu, 27. travnja u velikoj sali Mjesne zajednice u Bačkom Bregu, svečano su obilježili 50. obljetnicu svoga braka **Matija i Manda Periškić**, rođena **Ivošević**. Slavlje je počelo sv. misom koju je predvodio župnik **Davor Kovačević** i na kojoj su naši slavljenici obnovili svoju ljubav i vjernost. U svatovima je bilo dosta onih koji su im bili na vjenčanju prije 50 godina a još više onih koji tada još nisu bili ni rođeni. Pedeset godina njihovog zajedničkog života opjevano je u bećarcima u kojima su bili spomenuti i oni kojih sada više nema među živima.

Matija i Manda ili "ujo i ujna", kako ih u Bregu mnogi zovu, bili su vidno raspoloženi. Usprkos mnogim bolestima i svojim godinama pjevali su i igrali do ranih jutranjih sati.

"Svega bude u životu", kaže ujna Manda "i oblaka i sunca, ali sve to triba izgurat i rađe se sićamo oni lipi a ni ružni dana".

Uz prisutne kumove i rođake, uz kćeri **Maricu** i **Anicu**, zetove i unučad te uz Bereške tamburaše, "zlatno vjenčanje" je trajalo do zore.

Zlatko Grojanac

U PETROVARADINU ODRŽAN

Susret animatora pastoralna mladih katoličkih biskupija u Srbiji

U pripremi za nedjelju Dobrog Pastira - za nedjelju duhovnih zvanja, te u sklopu održavanja Europskog simpozija biskupa o pastoralu mladih u Rimu (24 - 28. 04. 2002. na temu "Mladi Europe u razdobljima promjena"), beogradski nadbiskup i predsjednik BKJ **mons. Stanislav Hočevanar** pozvao je odgovorne za pastoral mladih iz svake biskupije, zatim predstavnike duhovnih pokreta koji apostolski obogaćuju život mladih na našem području, kao i redovničkih zajednica na zajednički susret u Petrovaradinu. Susret je održan 20. travnja, a pripremili su ga i vodili **s. Ines Kezić ASC** i **don Stojan Kalapiš SDB**.

Za susret su predložena sljedeća pitanja:

Što radimo s mladima? Koje poteškoće doživljavamo? Koje su naše mogućnosti?

Pozivu su se odazvali predstavnici beogradske, zrenjaninske i u manjem broju iz subotičke biskupije.

Susret je započeo molitvom i pjesmom uz pratnju gitara grupe djevojaka iz Selenče. **Don Stojan** je objasnio tok susreta i želju da se dogovorimo o konkretnim akcijama, napose oko odlaska u Toronto na svjetski Dan mladih, koji će biti od 18. do 28. 07. Pripreme traju već više godina, a 10. svibnja i u lipnju mladi iz Srbije će se sastati s nadbiskupom Hočevanarom i biskupom Gašparovićem. Do sada ima 50 prijavljenih iz Srbije i Crne Gore. Zatim je govorio **Viktor Cvetković**, predstavnik mladih iz Jugoslavije, koji će sudjelovati na simpoziju u Rimu.

Slijedili su interesantni izvještaji o radu u pastoralu mladih.

Zrenjaninska biskupija je imala za svih 7 izvještaja po jednog predstavnika a koordinator je **Géza Bukusa**. O radu s mladima po župama govorila je **Valentina Votipka**, iz župe Bela Crkva.

Iako je iz Subotičke biskupije bilo malo predstavnika, zanimljiv je bio izvještaj iz Selenče, jer je katehistica **Kristina Ralbovsky** predstavila rad i program njihovog Oratorija. **Tanja** iz Subotice je govorila o aktivnostima molitvene grupe Taizé.

Iz Križevačke biskupije došla je **s. Mihaela**, redovnica Službenica Bl. Dj. Marije i predstavila rad svoje redovničke zajednice i župe Ruski Krstur.

Kritički osvrt na rad i pastoral mladih u Beogradu podao je **Stipe Skočan**. Druženje mladih u molitvenim grupama i pokretima u isusovačkoj župi sv. Petra, predstavio je **Silvije Mudri**, isusovački bogoslov. **Viktor** je pročitao dio svoga izvještaja koji priprema za simpozij u Rimu.

Tamara Barta, iz Medija centra, govorila je o važnosti rada mladih u medijima. Marijino djelo i njihovu bogatu aktivnost u radu s mladima, predstavili su **Alenka** i **Saša**.

S. Emanuela je pročitala pismo Malih Isusovih sestara i podala kratki komentar na rad s mladima, dok je **s. Ines** je predstavila i izazov posjeta po školama prilikom uvođenja vjeronauka u škole i susrete s učiteljima i mladima.

Nakon kraće diskusije složili smo se u pastoralu mladih najčešće susrećemo s ovim poteškoćama: Međusobno povezivanje; Formiranje animatora; Osoba koja bi bila određena za mlade.

Formulirani su i prijedlozi za sjednicu BKJ :

1. Neka se oformi ODBOR MLADIH - jedan svećenik i jedan ili dvoje mladih, koji bi vršili zadatak povezivanja mladih.
2. Organizirati što prije školu za formaciju animatora
3. Na poticaj s. Ines svi sudionici su obećali da će do idućeg susreta sami istražiti dvije stvari: 1. Koje su potrebe mladih? i 2. Što ja mogu učiniti?

Jedan od zaključaka: sve planove koji su u programima pastoralna mladih što prije objaviti u našim časopisima: BLAGOVIJEST, ZVONIK, HITÉLET...

Dogovoren je naredni susret za 15. 06. u Mužlji u 10 sati.

Sudionici susreta su se složili da, budemo li se stvarno

zauzeli, ovo može biti početak naše bolje međusobne suradnje i novog poleta pastoralna mladih na ovim prostorima. /K. R./

Krizma u Bačkom Bregu

Na četvrtu vazmenu nedjelju, 21. travnja, u Bačkom Bregu bila je krizma. Sakrament krizme primilo je tridesetoro djece i troje odraslih. Svetu misu je predvodio i sakrament krizme podijelio biskup **dr. Ivan Pénczes**, a uz domaćeg župnika **Davora Kovačevića** u ovom slavlju sudjelovali su i župnici iz Bezdana i Kelebije (Mađarska). Prepuna crkva šarenila se i blistala od prelijepih šokačkih nošnji u koje se već tradicionalno oblače svi krizmanici.

Zlatko Gorjanac

MISIONARI KRVI KRISTOVE U VOJVODINI

"Volim te, Crkvo!"

Od 1. do 12. svibnja u Vojvodini su boravili poglavari Zajednice Krvi Kristove. Prošle godine imali smo milost da nas je posjetio **p. Willi Klein** i održao duhovne vježbe, a ove godine nam je Bog poslao cijelu ekipu: dva misionara - **p. Zbigniewa**, **p. Ksawera** i dvije misionarke - **s. Gabrielu** i **s. Anunciatu**; svi su rodom iz Poljske a žive u Misijskoj kući u Zagrebu.

Posjet je počeo duhovnim vježbama od 3 dana za mlade, pod geslom: "Volim te, Crkvo". Misionari su se obradovali duhovnoj zrelosti mladih koja se očitovala u mnogim iskustvima iz Riječi života i u iskrenoj međusobnoj ljubavi. "Za vrijeme klanjanja - kaže jedna sudionica - kada je bila zagovorna molitva osjećala sam da je i Marija s nama u molitvi; otvorila je moje srce i počela sam i srcem i riječima i mislima moliti. Bila sam sretna. Kako se završila zagovorna molitva i kada smo došli u sobe, u sebi sam osjećala toliku radost da sam svima predložila veliki zagrljaj. Djevojke iz moje grupe su također bile presretne kada su se našle u ovom zagrljaju. Dug je bio taj zagrljaj, tako jak kao da ga je Isus poslao. Osjetila sam zajedništvo i jedinstvo..."

Prilikom obilaska pojedinih molitvenih grupa po Bačkoj i Srijemu, misionari su sve članove poticali na veću međusobnu ljubav i na tješnje jedinstvo s Misijskom kućom. Tako se i očitvalo da one molitvene grupe koje se stalno napajaju na izvoru duhovnosti Zajednice K.K. - Misijska kuća u Zagrebu - daju i prave plodove: obraćenje, suradnja sa župnikom, živo svjedočenje Evanđelja u životu i međusobno zajedništvo.

Misionari su posjetili najprije srijemskog biskupa **mons. Đuru Gašparovića** i obišli sve molitvene grupe u Srijemu (Šid, Indija, Petrovaradin). Zatim su posjetili subotičkog biskupa **mons. Ivana Pénczesa** i molitvenu grupu u župi sv. Roka u Subotici i u Maloj Bosni. Od ostalih molitvenih grupa u Bačkoj posjetili su Vajsku, dok su se s članovima dviju molitvenih grupa iz Novog Sada (Ime Marijino i Franjevci) kao i iz Bačke Palanke i Futoga susreli na duhovnim vježbama u Futogu.

Na duhovne vježbe za odrasle došlo je 80-tak članova iz svih molitvenih grupa. Tema je bila: "Isus u obitelji". Iznešenu temu živjeli smo uz Riječ Života: "Za Tebe Isuse, s Tobom Marijo", a svakodnevno iskustvo tih dana bilo je da Isus povezuje članove obitelji i daje snagu za praštanje, pomirenje, pravu ljubav kako u naravnoj obitelji tako i u molitvenim grupama. Može se reći da je Isus u liku misionara i misionarki prošao kroz sve pore života ne samo ovih prisutnih, nego je preko njih svojom Krvlju i svojim Duhom darovao pomirenje, ljubav i zajedništvo svim molitvenim grupama. Mnogi od sudionika su doživjeli kroz zagovornu molitvu kako Isus liječi rane, tješi ožalošćene, podiže smalaksale, ohrabruje bojažljive i daje snage za novi početak.

Na završetku duhovnih vježbi proslavili smo s cijelom župnom zajednicom sv. Leopolda Mandića. Naime, u Futoškoj crkvi se štiju moći sv. Leopolda koje je pokojni župnik Franjo nabavio iz osiječkog svetišta još 1988. godine kad je sa župljanima napravio zavjet sv. Leopoldu za početak popravke župne crkve. Mogli smo svi poljubiti moćnik sv. Leopolda i uvjeriti se kako Bog obnavlja ne samo zgradu naše župne crkve nego i oživljuje župnu zajednicu.

Na odlasku misionari su za daljnji život Zajednice K.K. u Vojvodini stavili naglasak na redovitu formaciju animatora - po mogućnosti mjesečni susret - i na formaciju "Suradnika Z.K.K." koja bi se oformila preko ljeta u Misijskoj kući u Zagrebu. Ovom prilikom pozivam sve koji bi se željeli staviti Bogu na raspolaganje za potrebe Zajednice, da se odazovu na formaciju za suradnike.

Katica Milosavljević

Proštenje i sv. Krizma u Žedniku

Žedničko je proštenje u svemu bilo različito od ranijih godina. Preuređen je župni vrt, okoliš crkve a i sama crkva lijepo je okićena. Osim vanjštinom, proštenje smo proslavili duhovnim doživljajima. Po prvi put naša župa imala je čast slušati **mr. Andriju Kopilovića**, koji je propovijedao tri dana uoči proštenja. Odazvao se vlč. Andrija na poziv župnika Željka, a svi koji su bar jednom posjetili tribinu u Aleksandrovu ili slušali samo jednu propovijed mr. Kopilovića mogu zaključiti kako smo se duhovno obogatili tokom trodnevlja.

Svetu misu proštenja na mađarskom jeziku služio je gospodin **Zselér Attila**. Veličanstveni ugođaj dali su sjemeništarci koji su toga dana bili gosti naše župe. Oni su pjevali i svirali pod obje mise.

Na velikoj sv. misi gosti svećenici bili su: vlč. **Miocs József**, rektor sjemeništa, vlč. **Marko Forgić**, duhovnik sjemeništa, o. **Nikola**, karmelićanin (rodnom iz Sonte), mjesni župnik, te o. **Vjenceslav Mihetec**, karmelićanin iz Remeta (Zagreb) koji je prekrasnim propovijedanjem dao završnicu našoj trodnevnoj duhovnoj obnovi. Njegova poruka je bila: "Ne gradite novoga čovjeka pored, nego tu na ranama staroga grešnoga."

Sjemeništarci su pjevali lijepo i nezaboravno. Svi prisutni bili su oduševljeni. Svi koje sam navela podarili su nam ugođaj za pamćenje. Poslije misnoga slavlja svi sjemeništarci kao i svećenici bili su kod župnika na svečanom objedu, koji su pripremili župljani i Pastoralno vijeće.

Da je Žednik potpuno probuđena župa, potvrđuje činjenica da se za samo tjedan dana nakon proštenja uspjelo pripremiti ponovno slavlje - SVETE KRIZME.

Sv. Krizmu gospodin biskup dođe podijeliti u Žedniku svake treće godine. Ove godine krizman je 51 krizmanik. Njih je vlč. Željko lijepo pripremio. Uz biskupa gosti su nam bili i generalni vikar **mons. Bela Stantić**, vlč. **Slavko Večerin** i naš dekan **mons. Julije Bašić**. Prigodnu pjesmu za pozdrav biskupu napisala je **Đula Milodanović** a sliku od slame za ovu prigodu izradila je **Ana Milodanović**.

Kata Ostrogonac

U TAVANKUTU OBILJE DUHOVNIH DOGAĐANJA

Proslava Krizmanja i Prve pričesti

U župnoj crkvi Srca Isusova u D. Tavankutu posljednjih pedesetak dana bilo je više značajnijih događanja. Na svečani način proslavljen je blagdan Isusova Uskrsnuća. Na obredima na Veliki četvrtak, Veliki petak i Veliku subotu bila je puna crkva. Stariji župljani ne sjećaju se da je u crkvi sva tri dana bilo ikada do sada toliki broj vjernika. Župnik je u sklopu obreda na Veliki četvrtak prao noge ovogodišnjim krizmanicima. Lijepi broj župljana se uoči Uskrsa ispovjedio.

U sklopu obreda Uskrsnuća šestoro odraslih katekumena pristupilo je sakramentima Krštenja i Pričesti, dok je dvadesetak odraslih osoba pristupilo prvi put sakramentu sv. Pričesti. Tako se naša župna zajednica tih dana na osobit način radovala što je postala bogatija za nove članove.

Na drugi dan Uskrsa na svečanoj sv. misi bilo je pedesetak mladića polivača. Neki od njih su na misu došli na karucama i s tamburama da bi poslije slavlja u Crkvi krenuli u polivanje djevojaka. Župnik je na misi protumačio smisao ovoga našeg običaja kako bi se on sačuvao u što izvornijem obliku.

Na "Bijelu nedjelju" naša zajednica je postala bogatija za deset novih malih članova koji su primili sakrament krštenja. Prostrano svetište naše crkve bilo je ispunjeno djecom. To je jedan od najljepših trenutaka ovoga uskrsnog vremena u našoj zajednici u kojoj se znatno povećao ove godine broj krštenja u odnosu na prethodne godine.

Treće Uskrsne nedjelje u našoj crkvi bilo je slavlje podjele sakramenta sv. Krizme našim mladima i odraslima koji su se za to pripremali. Ukupno smo imali 140 krizmanika, što je najveći broj u posljednjih 25 godina u našoj župi. Crkva je bila mala te su, nažalost, neki vjernici ostali vani za vrijeme sv. mise.

Četvrte Uskrsne nedjelje u našoj crkvi slavili smo nedjelju

Dobrog Pastira i Prvu pričest. Ukupno smo imali 35 malih prvopričesnika. Svi su bili jednako obučeni, a roditelji su se potrudili da im haljine budu lijepo uređene za ovu priliku. Posebno je djeci i roditeljima bilo drago da su na misnom slavlju bile i sve tri učiteljice čija su djeca išla na Pričest. Zato izražavamo svoju zahvalnost učiteljicama koje je župnik i pohvalio što svojim primjerom potiču djecu da budu dobri vjernici. Poslije slavlja u Crkvi rodbina i župljani su dugo vremena ostali u župnom dvorištu na zajedničkoj zakusci koju su priredili roditelji prvopričesnika.

Koncem mjeseca travnja oko crkve je postavljen električni kabel i uzemljenje za vanjsku rasvjetu crkve te je izbušen bunar. Tako je u našu crkvu uvedena voda, a postavljena i slavina pokraj crkve za navodnjavanje travnjaka koji je zasijan ovoga proljeća. Planira se da za proštenje crkva bude prvi put osvjetljena, a tih dana trebali bi konačno početi i radovi na krovu crkve koji se nalazi u izuzetno lošem stanju.

Naša župa organizira svoje hodočašće na Bunarić prve subote mjeseca lipnja, a tim hodočašćem ujedno se završava vjeronaučna godina u našoj župi.

I. P.

OSNIVAČ DUHOVNOG POKRETA "VJERA I SVJETLO"

Jean Vanier u Senti

U Senti su se 27. travnja okupile vojvođanske zajednice duhovnog pokreta "Vjera i Svjetlo" da pozdrave svog osnivača **Jeana Vaniera** koji im je došao u kratku posjetu. Pojedinačno su se predstavile zajednice: "Lampa" iz Sente prikazujući Pavlovo obraćenje, "Sunčice" iz Ade pjevajući pjesmu "Tko svori ovu našu zemlju?", "Plamičak" iz Sente izvevši predstavu o ženi koja je čekala da joj Bog dođe u posjetu, "Djeca" sv. Ane iz Kanjiže predstavivši se pjesmom, "Svjetiljka" iz Subotice je u svoju predstavu o okupljanju zajednice uključila i samog Jeana Vaniera, a dvije članice su plesale na disco muziku, "Gorušičino zrno" iz Bečeja odigravši predstavu o vihoru koji Isus umiruje. Na kraju se predstavila "Zvijezda" iz Kule dok je zajednica "Duga" iz Bačke Topole bila odsutna.

Zatim je nazočnima govorio Jean Vanier. Istakao je važnost komunikacije i među onim ljudima koji teže mogu izraziti ono što žele. Svatko želi biti voljen i na neki način biti koristan drugome. Svoj govor je potkrijepio primjerima iz Sv. pisma (Ivanovo evanđelje 9. poglavlje, Pavlovo 1. pismo Korinćanima 1,26-31 i Lukino evanđelje 14,12-23). Spomenuo je da je nedavno u Svetoj zemlji blizu Betlehema osnovana nova "Arka" (kuća u kojoj zajedno žive hendikepirani s onima koji ih dvore).

Poslije susreta s Vojvođanima krenuo je u Beograd da pravoslavnoj braći i sestrama govori o ovom pokretu.

E. Richter

Doživljeno hodočašće

DO MEĐUGORJA I NATRAG

Ima hodanja nakon kojih čovjek ne misli na umor, nego na ljepote, doživljava i mjesta do kojih je stigao. Hodom u svijet ili hodom u sebe. No, potrebna je želja i spremnost da se krene. Mi smo je imali i krenuli smo ... u Međugorje.

U petak, 3. svibnja oko 20 sati navečer krenula je skupina hodočasnika pretežno iz župe sv. Jurja, ali i s predstavnicima gotovo svih susjednih župa na ovo hodočašće. Krenuli smo častiti Boga vožnjom i hodom, molitvom i pjesmom, postom i skromnim blagovanjem. Neki su već bili u Međugorju, nekima je ovo bio prvi susret. Susret s ovim pitomim hercegovačkim krajem, crkvom, svetištem tišine i molitve.

Najveći dio našeg subotnjeg vremena iskoristili smo za uspinjanje na brdo Križevac. Iako je bilo starijih suputnika, gotovo nitko nije htio sebe izuzeti od pokore i duhovnog iskustva uspinjanja kamenitim križnim putem sve do vrha, do križa i uskrsnuća, do Krista. I tako, pomno birajući korake po kamenitom tlu, moleći, pomažući suputnicima, približavali smo se vrhuncu. Kod 14. postaje oglasila su se podnevna zvona sa crkve u dolini, a po obroncima Križevca razlila se naša pobjedna pjesma: Kraljice neba, raduj se! Radovali smo se i mi što smo nakon sat i pol vremena uspinjanja (a neki i više) uspjeli stići do vrha i što ćemo tako uspjeti uz Božju i Marijinu pomoć i na našim putevima. A onda kod velikog bijelog križa koji dominira krajem svatko je izlio svoju dušu u tišini. Nezaboravni vidici očiju i duha!

Silazak s brda je za neke bio lakši a za neke teži. Nakon kraćeg odmora krenuli smo na Podbrdo, a potom stigli opet do crkve. Vrhunac dana i našeg hodočašća bila je večernja misa za sve hodočasnike, prije toga molitva krunice i trenutak osobnog pomirenja s Bogom.

Kiša koja je strpljivo čekala kraj tog posebnog dana ispratila je naš autobus iz Međugorja. Možda se s njom pomiješala i koja suza zahvalnica, radosnica? Gospu smo pozdravili pjesmom: Zbogom, Marijo, ali samo simbolično, jer je ona pošla s nama. Glasovi su utihnuli od slatkog umora i prepunih srca, na kratko.

Hodočastiti ponekad znači vratiti se kući i otkriti Boga koji je tu.

HOD

U KAPELI SJEMENIŠTA "PAULINUM"

Posveta orgulja i kolaudacioni koncert

U popodnevnom satima na nedjelju Dobroga Pastira u kapeli sjemeništa naš subotički biskup **mons. Ivan Péntzes** blagoslovio je u prisustvu svećenika, sjemeništaraca i velikog broja nazočnih vjernika naše prve sjemenišne orgulje. Orgulje su dar iz Graza, koji nam je uz zalaganje našeg rektora podario **preč. dr. Johann Trummer**, profesor Akademije umjetnosti odsjeka za orgulje u Grazu. Orguljice se po svojoj veličini i jačini potpuno uklapaju u našu kapelu. Tipa su portativ-orgulja i građene su u tvrci "Krenn" u Grazu. Sviraonik im je jednomannualan. Orgulje imaju pet registara i jedan cappel-register koji povezuje pedal s manualom. Po zvuku su kasno barokne, stoga je na njima prilikom kolaudacionog koncerta bio izveden Koncert za orgulje i orkestar u F-duru Op. 4 od G. Fr. Handela. To je bila ujedno i praižvedba (prva izvedba) ovog koncerta u Subotici.

Nakon samog obreda posvete orgulja održan je kolaudacioni koncert. Na repertoaru su bila djela: G. Muffata, W. A. Mozarta, J. S. Bacha, A. Vivaldija, G. Fr. Händela i A. Schubigera. Uz **vlič. Paskó Csabu**, koji je svirao na orguljama, na koncertu je sudjelovao i subotički komorni orkestar pod vodstvom **prof. Tibora Pekara**. Koncert za blokfalutu svirala je **Emilija Molnar** iz Graza. Posljednju točku izveo je sam darovatelj **profesor Trummer**. Kroz program slušatelje su vodili maturanti **Tibor Mészáros Kiss** i **Robert Tonsati**. Nakon koncerta, za uzvanike i goste rektor Zavoda **József Miocs** priredio je prijem u velikoj blagovaonici sjemeništa.

Vladimir Sedlak

U FRANJEVAČKOJ CRKVI ODRŽAN

Vazmeni koncert zbora crkve Isusova Uskrsnuća

U posljednje vrijeme možemo primijetiti sve veću prisutnost Mješovitog zbora crkve Isusova Uskrsnuća u kulturnom životu Hrvata u Bačkoj. Nastupajući na sv. misama, koncertima i nastupima drugih profila, prenose ovi mladi glazbom Radosnu vijest evanđelja. Svoju uskrsnu radost prenijeli su na nas na vazmenom koncertu 3. svibnja u Franjevačkoj crkvi sv. Mihaela, izvodeći sadržajem veoma zahtjevan program. U prvom dijelu programa naglasak je stavljen na kompozicije hrvatskih autora. Bila je ovo prilika da se čuju: A. Vidaković "Zdravo o moj anđele", K. Odak "Hvali dušo moja" te Klubučarova misa za tri nejednaka glasa i to stavci "Svet" i "Blagoslovljen". Osim djela hrvatskih autora čuli smo i djela stranih: L. G. da Viadane, Kodálya, Pergolesija, Duruflea, Bacha i Beethovena. Na kraju prvog dijela koncerta na orguljama su izvedene dvije koralne predigre J. S. Bacha.

Drugi dio koncerta izveden je uz pratnju Kamernog orkestra sastavljenog od profesora i učenika Muzičke škole u Subotici te studenata Muzičke akademije u Novom Sadu. U ovom dijelu čuli smo dvije skladbe iz Cithare Octochorde: "Uskrsnu Isus doista" i "Pjevaj hvale Magdaleno". Slijedio je motet A. Vivaldija "Laudate Dominum" za gudački orkestar i zbor. Iz Bachova "Magnificata" izvedena je arija "Et exultavit". Od o. Kamila Kolbea za ovaj koncert odabrana je skladba "Regina coeli" koju je orkestrirao **Konstantin Stefanović**, student kompozicije u Novom Sadu. Na kraju je izvedena "Aleluja" G. F. Händela.

Spomenimo izvođače koncerta: **Dragana Ristić** - sopran, **Zoltan Dević** - tenor, **Sándor Kádár** - orgulje, **Saša Grunčić** - kontinuo, **Mješoviti zbor** i dirigent **Miroslav Stantić**.

Gledajući u cjelini ovaj koncert, možemo zaključiti da djela koja su izvedena traže različit stil interpretacije i da ovaj mlad ansambl možemo promatrati u prizmi sve većih izvođačkih mogućnosti. /s./

OBITELJSKI SUSRETI U ŽUPI SV. ROKA

O bračnim vikendima

U mjesecu ožujku Obiteljski susret u župi sv. Roka u Subotici održan je 15. ožujka. Na ovom susretu bili su prisutni i članovi Vijeća za apostolat obitelji Subotičke biskupije koji su prethodno u prostorijama župe održali svoju redovitu sjednicu. Na ovom susretu prisutnima je predstavljena duhovnost "BRAČNI VIKENDI". Budući da najavljeni predavači iz Ade nisu mogli doći, o ovoj duhovnosti govorili su

"svježi vikendaši" **Josip i Klara Križanec (na slici)**, što se pokazalo providencijalnim. Naime, oni su na vrlo duhovit ali proživljen način govorili o svom prvom sudjelovanju na bračnom vikendu održanom u Totovom Selu. O bračnom životu po duhovnosti bračnih vikenda svjedočili su i "iskusni vikendaši" **Sándor i Ibolya Tóth**.

Bilo je to pravo osvježanje na ovim sad već dugogodišnjim susretima, a prisutni bračni parovi složili su se da bi bračne vikende trebalo održavati i na hrvatskom jeziku i za tu zgodu pozvati tim iz Hrvatske.

O darovima Duha Svetoga

Na travanjskom Obiteljskom susretu gost je bio vlč. **Lazar Novaković**, župnik somborske župe sv. Križa. On je stručno ali i, u svom stilu, jednostavno i živopisno prisutnima, kojih je ovog puta bilo nešto manje, predstavio darove Duha Svetoga, te naglasio njihov značaj u životu kršćana a napose obitelji. /Zv/

Aukcija za popravak krova

U općoj materijalnoj nestašici zanimljiva je bila inicijativa **gđe Eve Kovačević** da se pomogne u prikupljanju novca za popravak krova crkve sv. Roka u Subotici organiziranjem aukcije na kojoj bi se prodavali stari predmeti i slike. Prikupilo se starih predmeta i umjetničkih slika i sve to je predstavljeno na aukciji koja je organizirana u dvorani Hrvatskog kulturnog centra "Bunjevačko kolo" u petak 26. travnja. Voditelj aukcije bio je **Ladislav Suknović**, a predmete je pokazivala ovogodišnja bandašica, inače župljanka iste župe, **Biserka Jaramazović**. U promociji ove akcije pomogle su redakcije na hrvatskom i srpskom jeziku Radio Subotice, list "Svaštara" te PTP "Bane".

Svaki je dinar važan a toga su bili svjesni mnogobrojni darovatelji predmeta ali i poznati subotički slikari koji su se uključili u ovu korisnu akciju. Svima najtoplije zahvaljuju župnik i župljani. /K. Č./

Slikari u Budimpešti

Članovi Likovnog odjela Hrvatskog kulturnog centra "Bunjevačko kolo" posjetili su u petak 19. travnja Mađarsku nacionalnu galeriju u Budimpešti a pridružili su im se i predstavnici KUD-a "Knezi Stipan Šimeta" iz Svetozar Miletića (Lemeša). Nakon obilaska galerije svi su bili gosti **Antuša Vidića**, koji je vlasnik prvog i jedinog "Hrvatskog restorana" u Budimpešti. Domaćinu su se umjetnici prigodnim darom - slikom zahvalili za lijep ugođaj koji im je priredio u svom restoranu.

Likovni odjel ovom je posjetom ispunio jedan dio svog plana stručnog usavršavanja. /K. Č./

Kolonija "Bunarić 2001"

U Hrvatskom kulturnom centru "Bunjevačko kolo" Likovni odjel Centra priredio je 6. svibnja izložbu slika nastalih na V. sazivu Kolonije "Bunarić 2001". U Velikoj sali izložen je doista velik broj slika, trideset autora među kojima su uz Subotičane bili i Somborci te po jedan slikar iz Kine i Češke (!).

O izložbi je govorila **Olga Šram**, povjesničarka umjetnosti a posjetitelji su slike mogli vidjeti do 17. svibnja. /K. Č./

"El que no carga con su cruz y viene detrás de mí, no es digno de mí." (Mt 23,37)

Ordenación episcopal de Gerardo A. Zerdin OFM

Obispos Ordenantes:
Mons. Julio Ojeda Pascual, OFM
Mons. Rino Passigato, Nuncio Apostólico
Mons. Victor de la Peña, OFM
San Ramón, 14. abril 2002
Gracias por tus oraciones.

Hrvatski franjevac novi biskup u PERUU

Kako smo već javili u Zvoniku, papa Ivan Pavao II. 19. siječnja imenovao je franjevca **Gerarda Antuna Žerdina Bukovca** novim biskupom u Peruu. Ređenje biskupa bilo je 14. 04. 2002. u San Ramónu.

Ovom svečanom činu prisustvovali su i subotički franjevci o. **Andrija Matić**, gvardijan, i p. **Amat Lotspeich**.

Lijevo je spomen sličica na ovo slavlje

Jezik i pravopis Bunjevaca i Šokaca

(drugi nastavak)

Kako dr. Matija Evetović tumači pridjev "racki"?

Mađari i Nijemci podrugljivo su govorili Bunjevcima da govore "racki". Ovaj naziv nijesu uzimali za zlo pa su i oni sami ponosno rekli da "divane racki". Promotrimo li поближе postanje riječi "racki", vidjet ćemo da isto znači što i riječ "hrvatski". Kao u mnogim riječima, po narodnom izgovoru, tako je i ovdje slovo h na početku riječi otpalo. Ostaje dakle riječi "rvatski". Kako se ovdje suglasnici rv zajedno teško izgovaraju, narod je izostavio slovo v pa je ostala riječ "ratski". Skupinu suglasnika ts narod izgovara kao c, pa je ostala riječ "racki". Ovu tezu i sam narod potvrđuje svojom izrekom, kad za onoga koji ne pozna našega jezika kaže "Ne govori ni racki ni rvatski". Bunjevci i Šokci govore, dakle, hrvatskim jezikom.

Ikavica kao i u mnogim hrvatskim krajevima...

Bunjevci i Šokci govore štokavskim narječjem ikavskog izgovora, a to je eminentno hrvatski. Osim nekih neznatnih odstupanja u glasovima i oblicima govora i pišu čistim književnim jezikom. Upotrebljavaju u govoru dosta turskih riječi, koje su donijeli sobom iz stare postojbine. Prije svjetskog rata, dok su bili pod tuđinskim jarmom, zbog nasilne mađarizacije i pod utjecajem mađarske škole, imali su u svom jeziku i dosta mađarskih riječi. To je sada naša škola popravila.

Neke specifičnosti subotičkog bunjevačkog govora

U njihovom govoru opažamo ova odstupanja od hrvatskoga književnog jezika:

U glasovima: Iza nepčanih suglasnika *o* ne prelazi u *e* u instrumentalu singulara, na primjer: konjom, nožom, mačom, brojom; -kao i u nekim riječima iza *r* u instrumentalu singulara, na primjer: carom, gospodarom. Konsonant *j* otpada na početku riječi. Na primjer: *ilo* (kod riječi jilo - jelo), *edan* (jedan), *esam* (jesam). Nema ni jotacije između suglasnika *i-a*. Na primjer: Andria. Guturalni suglasnici, *k, g, h* ispred *i* ne prelaze u sibilante *c, z, s* u dativu i lokativu singulara imenica ženskog roda. Na primjer *ruki, knjigi, snahi*. U imperativu glagola, kojima se osnova svršava na *k-g*, guturalni ispred *i* ne prelaze u sibilante *c-z* nego u palatale *č-ž*. Na primjer: *peći, striži*. Konsonant *h* uopće se ne izgovara. Na primjer: *oću, gra*; ispred *č* ne prelazi u *š*, već sasvim otpada. Na primjer: glagol drhtati ima u prezentu *drćem* (drščem).

U oblicima: Imenice na *št* imaju u

instrumentalu singulara *-om*. Na primjer: *plaštom, prištom*. Imenice *brat*, gospodin imaju dativ, lokativ i instrumental u pluralu: *braćama, gospodama*. Imenica *stvar* ima instrumental singulara *stvarom*. Imenice *kći, mati* imaju nominativ singulara *kćer, mater*, a instrumental singulara *kćerom* i pravilno *materom*. Tako se mijenjaju i imenice ženskoga roda, koje se ne svršavaju na *a*. Na primjer: *pečom, milošćom*. I određeni pridjevi kao i neodređeni imaju genitiv singulara na *-ga*. Na primjer: *lip - lipoga; lipi - lipoga*. U komparativu i superlativu pridjeva skupine suglasnika *bj, pj, vj* ne prelaze u *blj, plj, vlj*. Na primjer: *grub - grubji, tup - tupji, živ - živji*. Pridjevi u dativu singulara imaju nastavak *-im*. Na primjer: *dobrim prijatelju*. Glagoli 4. razreda I. vrste, kojima se osnova svršava na *k-g* u 3. licu plurala prezenta ostaju nepčani suglasnici *č - ž*. Na primjer: *peču, strižu*. Kod glagola II. vrste u infinitivu stoji slog *-ni* umjesto *-nu*. Na primjer *toniti, giniti*. Glagoli 2. razreda, III. vrste i glagoli IV. vrste u trećem licu plurala prezenta imaju nastavak *-u*. Na primjer: *držu, trću, bižu, nosu, molu*. Glagoli 1. razreda V. vrste u trećem licu plurala prezenta imaju nastavak *-aje*. Na primjer: *čuvaje*. "Našim šorom cure naše, alaj lipo pivaje." (Govori se samo u Subotici).

Bunjevci i Šokci pišu latiničnim pismom

Naši stari pisci od prvih početaka upotrebljavaju latinicu. U pisanju glasova oni su pod utjecajem talijanskim, njemačkim i mađarskim. Najstariji naši pisci: fra Mihajlo Radnić, fra Lovro Bračuljević pod utjecajem su talijanskog načina pisanja, a samoglasno *r* pišu sa *ar*. Na primjer: *smart*. Piscu 18. vijeka: fra Petar Lipovčević, Antun Josip Knezović, fra Emerik Pavić i drugi pod utjecajem su njemačkog i mađarskog načina pisanja, a samoglasno *r* pišu sa *er*. Na primjer: *smert*. Dijakritičke znakove pišu pisci u 19. vijeku.

Lipše je i pofaljenije pisati onako kako se govori

Fonetički pravopis uveo je u našu knjigu fra Lovro Bračuljević 1730. godine. U predgovoru svoga djela "Uzao Serafinske goruće ljubavi" raspravljajući o načinu pisanja kaže: "alie lipše i pofaljenije pisati onako, kako se govori; jer što god je od više, nije fahljeno, većje kudjeno. (Bračuljević, Uzao Serafinske goruće ljubavi, Budim, 1730, str. 7-12).

Eto načela: "Piši, kako govoriš! Ovo je fra Lovro Bračuljević izrekao 100 godina prije Vuka Karadžića. Fonetički pravopis u hrvatsku knjigu prvi je, dakle uveo bunjevački Hrvat."

Priredio: Stjepan Beretić

Pisma čitatelja

Dragi Andrija!

Koristim priliku da izrazim svoju radost koju mi donosi "Zvonik". Ne samo što sam još uvijek vezan sa svima vama, kao i s Bačkom, nego i zato što je List tako dobro uređen. S radošću ga uvijek čekam i pročitam od korica do korica. Raduje me svaka vijest o životu Subotičke Crkve, o župama, o vama svećenicima. Znam kakve su prilike, upravo zato čestitam Tebi, koji uz svoj župni rad uspijevaš voditi List, kao i svim tvojim suradnicima.

Pozdravljam sve svećenike, biskupa, vjernike, mlade, napose sjemeništare, te župljane Vajske, Bođana i Novog Sada gdje sam radosno uložio svojih petnaest godina svećeništva.

Andrija Đaković
Slavonski Brod

Dragi vlč. Andrija,

hvala Vam lijepa na čestitci, koja me je veoma obradovala. I Vama čestit Uskrs i obilje blagoslova i radosti od uskrslog Spasitelja! Neka Vam on dade jakosti i ustrajnosti u tako predanom radu. Hvala Vam velika na ZVONIKU! Evo, već više od četiri godine mi ga šalžete, i moram Vam reći da sam, pored zahvalnosti, veoma ponosan na sve Vas, koji ste zaslužni za njegovu zavidnu kvalitetu. Dragi Bog neka Vas sve poživi!

Često puta, poznavajući svoje kapacitete, se pomalo i uplašim vidjevši što se sve to kod nas u biskupiji događa. Pa zaista me određene stvari i više nego zadivljuju. Možda sve to iza kulisa izgleda malo drugačije, ali i tako je hvalevrijedno. Ne ostaje mi ništa drugo nego da se što bolje "potkujem i naoštrim" dobrim studijem, jer inače će sigurno biti malo teže.

Puno Vas pozdravljam iz sunčanog vječnog grada Rima!

Mirko Štefković

AGROCOM
POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA
TRGOVINA NA VELIKO I MALO

Mr. RUŽA PETRINA
direktor

24214 TAVANKUT
Marka Oreškovića 3/1
Tel.: 024/767-477
Tel./fax: 024/767-426

24000 SUBOTICA
Žarka Zrenjanina 4
Tel.: 024/559-025

Piše: Stjepan Beretić

LEDENI ("smrznuti") SVECI: SVETI PANKRACIJE, SERVACIJE I BONIFACIJE

Stoljetnim promatranjem vremenskih prilika nastalo je diljem Europe rašireno vjerovanje da o spomen-danima "ledenih" svetaca zna doći do fatalnog zahlađenja u obliku mraza koji onda uništi sve što je propupalo i ponijelo plod. U nekim hrvatskim krajevima se trojici "ledenih" svetaca dodaje i sveta Sofija, čiji se spomen-dan slavi 15. svibnja. Sveta Sofija je bila mučena u Rimu oko 130. godine zajedno sa svojom drugaricom Cirilom. Posmrtni ostaci joj se čuvaju u bazilici svetoga Petra u Rimu. Ako na njezin dan udari mraz, vinograd neće roditi pa se kaže: "Sofija vino popija". U nekim krajevima se drži da je i sveti Urban (25. svibnja) ledeni svetac, pa se govorilo: Ako Pankracije, Servacije i Bonifacije nisu donijeli mraza, mraza neće biti sve to Urbana (25. svibnja). Sveti Urban se posebno štuje u vinorodnim krajevima oko Subotice i Horgoša kao zaštitnik vinograda.

12. svibnja Sveti Pankracije + oko 304.

* sin bogatih roditelja * rimski đak * učenik pape Marcelina * nije odao papu * glava mu odrubljena * na njegovom grobu novokršteni obnavljali krsna obećanja * četmaestogodišnjak s mučeničkom palmom * zaštitnik katekumena i prvopričesnika * zaštitnik zadane riječi *

Mladi rimski đak

Bilo mu je samo 14 godina kad je, za vrijeme Dioklecijanovog ili Valerijanovog progonstva kršćana, pretrpio mučeništvo. Odrubljena mu je glava. Prema jednom nepouzdanom, kasno nastalom svjedočanstvu, Pankracije je bio sin bogatih roditelja. Živio je u Smirni (danas Izmir u Turskoj). Prema drugom jednom izvoru, Pankracije je rođen negdje na Istoku. Njegov ga je otac poslao u Rim na školovanje. Pankracije je volio prirodu i šetnje. Tako je prilikom jedne šetnje upoznao rimskog biskupa Marcelina koji ga je kroz razgovor upoznao s kršćanstvom. Tako je zavolio kršćanstvo da se odmah uključio u katekumenat. Kad je umro Pankracijev otac, dječak je ostavio Smirnu pa se zajedno sa svojim stricem Dionizijem nastanio u Rimu. Došavši u Rim primili su sveto krštenje. Njegov stric je umro naravnom smrću. Pankracija je tada prihvatila mlada kršćanska obitelj, koja je za vrijeme progonstva u svome domu skrivala papu Marcelina. Kad

je papa uhvaćen i ubijen, osuđen je i dječak Pankracije zato što nije odao papino sklonište. Glava mu je odrubljena na Aurelijskoj cesti. Moći njegove glave se časte u bazilici svetoga Ivana na Lateranu.

Istina jača od legende

Nad njegovim grobom je 500. godine podignuta bazilika. Kolikogod svjedočanstva o njegovu životu bila nepouzdana, ostaje činjenica da je njegov grob privlačio rimske vjernike tako jako da je već 500. godine nad njim bila bazilika, kao i činjenica da su se rimski novokršteni na Bijelu nedjelju okupljali nad njegovim grobom da obnove svoja krsna obećanja i da odlože svoje bijelo krsno ruho. Tamo su se zaklinjali kršćani da će na sudu govoriti istinu. Zato je Pankracije zaštitnik zadane riječi i zakletve. Štovanje svetoga Pankracija je po Europi najviše proširio sveti Bonifacije.

Zaštita svetoga dječaka

Zaštitnik je katekumena i novokrštenika, prvopričesnika, mladeži, djece (u Francuskoj), njemačkih vitezova, zakletvom zadane riječi, zaštitnik od glavobolje i grča, protiv krivokletstva i krivog svjedočenja, mladih usjeva i cvijeća od mraza, svibanjskih promjena vremena.

13. svibnja Sveti Servacije + 13. 05. 384.

* Armenac * lakomislen mladić * postao svećenik i biskup * borac protiv krivovjerna * trostruki rimski hodočasnik * od svetoga Petra dobio srebrni ključ * Atilina vojska ga zarobila * orao ga čuvao od sunca * štapom otvorio izvor * snijeg mu nikada nije prekrpio grob *

Sveti Servacije je, prema jednoj legendi iz 12. stoljeća, rođen u Armeniji. Nakon lakomisleno proživljene mladosti hodočastio je u Svetu Zemlju, a onda se dao zaređiti za svećenika. Kao misionar propovijedao je Galima po današnjoj Francuskoj, a onda je postao prvi biskup u Tongernu (to sjedište biskupije je u 5/6. stoljeću premješteno u Maastricht, pa u 8. stoljeću u Liege). Na sinodama u Sardici, Koelnu i Riminiju se istakao u borbi protiv Arijevog krivovjerna. Tri puta je hodočastio u Rim. Treći put je hodočastio na grobove apostola zato što mu je objavljeno da su se provale Huna među njegove vjernike dogodile kao kazna za grijeh Gala. Dok je

sv. Pankracije

tako molio na grobu svetoga Petra, darovao mu je sveti Petar srebrni ključ. Kad se Servacije vraćao iz Rima, zapao je u ropstvo Atilinoj vojsci. Iz ropstva se čudom izbavio. Jednom je tako, umoran od puta, za podnevne žege zaspao. Tada se nad njegovu glavu spustio orao da mu svojim krilima čini sjenu od žarkoga sunca. I kad je jednom bio ožednio, otvorio je svojim štapom izvor. Umro je 384. godine u Maastrichtu, gdje se i danas čuvaju njegove moći u njemu posvećenoj crkvi. Legenda priča da njegov grob nikada nije prekrpio snijeg. Uživao je veliko štovanje kroz cijeli Srednji vijek.

Čudna zaštita

Zaštitnik je grada Maastrichta, biskupije Worms, dominikanaca. Zazivaju ga vjernici koji pate od nogobolje, uzetosti, kostobolje i gihta. Poljoprivrednici traže njegovu pomoć od crvenog vjetro (vrbanca) u svinja, u domaćinstvu je pomoćnik protiv miševa i štakora. U životu ga zazivaju za uspjeh u pothvatima, ali i od smrtnog straha.

14. svibnja Sveti Bonifacije + 303.

Obraćeni agronom - mučenik

Prema legendi bio je ekonom bogate Rimljanke Aglaje s kojom je živio u Griehu. Onda je njegova gospodarica tražila da joj Bonifacije drži predavanja o mučeništvu mučenika. Jako je željela njihove moći. Sve je to tako pogodilo Bonifacija da je i sam postao kršćanin, stao među njih, pa je i sam doživio mučeništvo. Onda su njegovi prijatelji svečano odnijeli njegove posmrtno ostatke Aglaji, koja se u međuvremenu također već bila krstila. Zaštitnik je upravitelja dobara, agronoma i ekonoma.

GOVORI VAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ

MOLITVA "SKLADIŠTE PUNO HRANE, ODIJELA, LIJEKA I ORUŽJA"

O. Gerard nam je u brojnim vlastoručnim zapisima ostavio mnoge zabilježbe o molitvi. U ovom prikazu predočit ćemo ono što je zapisao u rukopisu *Blago duše*, kojem smo posvetili pažnju već prošle godine u *Zvoniku*. U jednom zapisu, u ovom rukopisu, molitvu je nazvao *"Skladištem puno hrane, odijela, lijeka i oružja"*. Pokušajmo otkriti, u istom rukopisu, koji su ga razlozi naveli da molitvi da takvu definiciju.

Naš SB, osim opće definicije molitve koju je našao kod drugih pisaca, koji molitvu definiraju *"Uzdignućem misli prema Bogu"* (Bl. d., 17,380), uključuje u sastavnicu molitve pojam *"oslušivanja Boga"*, i piše: *"Slatko uživam kad Vaš govor slijedim"* (ondje, 382). Molitvu naš SB poistovjećuje s ljubavlju: *"Tko ljubav želi najbolje moli"* (447). A kako bismo probudili ljubav, u molitvi treba promatrati Isusova djela ljubavi prema nama: *"Isusova su djela ljubavi žerava koja potiču na razmatranje kako bi se i u nama probudila vatra ljubavi"* (415). U sastavnici molitve ulazi prošnja: *"Životinje se brinu za potrebno deranjem a pametan kršćanin prošnjom i molenjem"* (417). Lako je zaključiti iz ovih navoda da je molitva za o. Gerarda susret s jednom osobom, Isusom Kristom, razgovor s njime, srcem punim ljubavi, nadahnjujući se na Isusovu ljubav prema nama. To je konkretna ljubav Isusa Krista prema nama po djelima otkupljenja.

Da bismo stupili u razgovor s Isusom, srcem punim ljubavi, o. Gerard nabraja duhovna raspoloženja molitelja koja su očito u dosljednosti s ljubavlju. To su prije svega **vjera i poniznost**. *"Lako molimo, naglašava SB, ako vjerujemo da nam je duša mala, gola, bosa, gladna, izranjena, zapušteno prosjače"* (379). *"Tražimo Boga vjerom i kad ga nađemo ljubimo ga"* (387). Ovi navodi kao da žele reći da upućuju na Isusovu prisposobu o farizeju i cariniku kako bismo slijedili ponašanje carinika a ne farizeja. Molitva farizeja je bila ohola, hvalisava a carinikova ponizna. U njoj carinik priznaje svoje duhovno simomaštvo i potrebu Božjeg milosrđa.

Osim toga, autentična molitva zahtijeva dosljednost života, koji je u skladu s evanđeljem: *"Tko hoće unutarnju molitvu zavoljeti, neće se Bogu iznevjeriti"* (445). Jednako tako: *"Tko se odaje molitvi neka se prilagodi volji Božjoj."* (391) *"U molitelju neka su želja i djelo jedno, neprestano zajedno, usuglašeno"* (440).

Na koncu o. Gerard daje praktične upute kako bi se ostvarila molitva čiju nam je definiciju predstavio i uvjete označio. Potrebno je izabrati temu o kojoj želimo razgovarati s Bogom, s Isusom: 1) Treba se *"osloniti na koju istinu vjere"* (387); 2) paziti na ono što Bog govori; (ondje); 3) upirati pogled na Isusa, jer *"samo pogled na Njega to je već slatki med. Osobito kad ne možemo razmišljati, kad smo u napasti... vazda na njega uputiti pogled"* (460).

Zaključujući našu temu o molitvi postaje nam jasno zašto Gerard ističe da je *"Molitva skladište puno hrane, odijela, lijeka, oružja"*. Molitva takvih sastavnica, kakvu nam Gerard predlaže, vrlo je jaka pred Bogom: *"Ona bi izbavila i sužnja pakla, kad bi pravda dopustila"* (417). Molitva je sve to jer ispunja dušu ljubavlju i razgovorom s Isusom Kristom i jer se temelji na vjeri, i ljubavi, na pouzdanju.

Dobro je zapitati se, u školi ovog našeg Božjega Sluge, kakva je naša molitva, kakva je naša vjera u plodove molitve, kakva nam je ljubav prema Isusu Kristu, kako bismo primili poticaje da bolje molimo, kako bi nas molitva okrijepila i ispunila, jer *"Isus je slatki med"*.

Ante Stantić, OCD

Uredništvo: **LAZAR NOVAKOVIĆ**
POETSKI KULIAK

ANTUN BONIFAČIĆ rođen je 8. listopada 1901. u Puntu, na otoku Krku. Kao profesor predavao je na realnoj gimnaziji u Zagrebu.

Objavio je tri zbirke pjesama a pisao je i romane i eseje.

MAJSKA POBOŽNOST

Po svim stvarima rasipamo sebe sa laticama i prašinom.

Htio bih pokleknuti i poljubiti svaku stepenicu, kojom su prošli ljudi.

U ruci nosim srce i zaklanjam ga dlanom, da se ne ugasi.

Visoko na Trsatu čeka brodolomce bijela trsatska Gospa.

Htio bih obrisati gordošču čela sve korake ljudi, dubokom poniznosti svoje svinute grudi i moliti i moliti.

Tko to u meni upaljuje zavjetnu svijeću, skromnošču ispija srce i puni uljem molitve za druge? U majskim večerima i hruštevi lijeću oko svjetlosti i padaju u bijeloj smrti sa cvijetom kostanjeva. Gospo, molim te za sreću.

Umiri svojim plavim, momarskim plaštom valove tuge,

valove mučne i burne,

umiri moje nemimo srce, bijela trsatska Majko, svijetli trsatski tume!

ANTUN BONIFAČIĆ

HIJERARHIJSKO UREĐENJE CRKVE (2)

Papa - "Kristov vikar"

Drugi vatikanski sabor je ostao na liniji učenja I. vatikanskog sabora kada papa naziva Kristovim vikarom. Riječ "Kristov vikar" pojavljuje se na hijerarhijskom području početkom trećeg stoljeća. Najprije su se biskupi nazivali Kristovim vikarima. Sveti Ambrozije će upotrijebiti taj naziv za Papu. Na rimskoj sinodi 495. papa nosi taj naslov. Zalaganjem sv. Bernarda taj će naslov ući u crkvenopravnu uporabu. I Sabor u Firenci 1439. upotrebljava naziv Kristov vikar. Preuzima ga I. vatikanski i II. vatikanski sabor, koji ga proteže i na biskupe, pa čak i na svećenike.

Naslov "Kristov vikar" želi reći da Petar i Rimski biskupi nisu nasljednici Krista nego njegovi namjesnici budući da Krist živ i kao nevidljiva glava upravlja Petrovom Crkvom. Petru je dana sva vlast, ali ne tako da te vlasti uskrsli Krist više nema. Naprotiv, Petar ima vlast, ali u ovisnosti od Krista. I pape i biskupi su, kao što su ministerijalni svećenici, tako i ministerijalni pastiri. Krist upravlja Crkvom po njezinim pastirima, kao što je po njima i posvećuje. Tako su pastiri sakrament trostruke Kristove vlasti, sakrament tj. vidljivi znak Krista Svećenika, Proroka i Kralja. Na poseban način to je Rimski Biskup kao temelj cijele Crkve i prvi pastir.

U Svetom pismu ne nalazimo izraz "Kristov vikar". Tamo čitamo da Petar naziva Krista "kamenom temeljcem" žive zgrade Crkve (usp. Dj 4,11 sl; 1 Pt 2,4). Isus postavlja Petra "temeljem svoje Crkve" (Mt 16,18). Sv. Ivan naznačuje Isusa onim koji ima "ključeve kraljevstva Davidova" (Otk 3,7; 1,18). Isus je "dobri Pastir" (Iv 10), koji poznaje svoje ovce. Isus postavlja Petra za "pastira svojih ovaca" (Iv 21,16). Iz ovoga je razvidno u kolikoj je mjeri produljeno Kristovo poslanje i koliko ga kao namjesnik pokriva. Krist je kao Svećenik, Prorok, i Kralj sav vidljiv u Petru. Čemu bi služila otkupiteljska vlast uskrsloga Krista kad ne bi sva probila u vidljivost, u vidljivi zbor vjernika, u Crkvu radi koje je uskrsnuli Krist i posjeduje.

Ponekad se može čuti da naziv "Kristov vikar" nije prikladan za papu. Znamo da vikar djeluje u ime onoga koji ga je ovlastio da djeluje u njegovo ime. Među ljudima to se zbiva tako da vikar djeluje u odsutnosti onoga u čije ime djeluje. Krist nije odsutan od svoje Crkve. Krist je u njoj po svom Duhu nazočan kao u otajstvu. Nazočan je tako i u Papi kao nevidljiva

Glava u vidljivoj glavi. Stoga je i Petar otajstvo i sakrament Krista Svećenika, Proroka i Pastira. Iz ovoga proizlazi da nije uputno odbaciti naziv "Kristov vikar" za Petra i Papu. Mi se služimo raznim riječima u našoj ljudskoj uporabi kako bismo označili vrhunaravnu stvarnost, koja je punija i prikladnija od naše ljudske uporabe. Da bi se izbjegla pomutnja i izričaj onoga što treba naglasiti, može se uzeti i izraz "Vikar otajstvenog Krista". Na II. vatikanskom saboru, kada se raspravljalo o toj temi, bilo je koncilskih otaca koji su predlagali da se papu nazove grčkim nazivom "korifej" (vođa kora). No to nije naišlo na prihvatanje iako bi to bilo stanovito otvaranje istočnoj braći. Praksa pokazuje da pape kao i biskupi naših dana sve više odražavaju Duh Kristov - služenja a ne gospodarenja - u svjetovnom smislu riječi. Prošlogodišnja jesenska Sinoda biskupa u Rimu išla je upravo u tom pravcu Duha Kristovog služenja braći za opće dobro Crkve i svijeta.

KONCILSKA SLIKA BISKUPA

Konstitucija o Crkvi (LG), dokument je II. vatikanskog koncila, kao unutarnja ravnoteža Crkve i jamac povezanosti između Božjega naroda i biskupa. Papa i biskupi imaju svoje mjesto u Crkvi, ali ne nad Božjim narodom, već u Božjem narodu. Riječ je o povezanosti između krštenika i biskupa. Auktoritet biskupa leži u ljubavi, odnosno biskupskog služenja Božjem narodu od samog početka postojanja biskupske službe. U tom smislu promatramo i povezanost biskupa s Rimskim Biskupom, Papom kao jedan Kolegij (usp. LG 22). Njima "biskupsko posvećenje daje puninu sakramenta Reda" (LG 21). "Nemaju se smatrati namjesnicima Rimskog Biskupa, jer imaju svoju posebnu vlast i opravdano se nazivaju glavarima naroda kojima upravljaju" (LG 27).

Koncil tumači smisao i važnost biskupskog auktoriteta u Crkvi slikom mjeseca koji ne dobiva svjetlost sam od sebe, nego od sunca koji obasjava mjesec i zemlju. Tako je i s Crkvom. Njezina jedinstvena zadaća jest davati svjetlo koje je primila od Krista i davati ga svijetu, kako stoji na samom početku ove Konstitucije: "Svjetlo naroda je Krist i zato ovaj Sveti Sabor, sabran u Duhu Svetom, žarko želi da njegovom svjetlošću, koja odsijeva na licu Crkve, rasvijetli sve ljude navješćujući Evanđelje svakomu stvoru (usp. Mk 16,15)" (LG 1).

Život i svjetlo što ga je Krist dao treba prenositi dalje. To je bitna zadaća čitave Crkve, svih krštenika, prema zadaći svoga životnog poziva. Usporedimo li ponovno sliku mjeseca sa zadaćom biskupa i kršćana, odnosno biskupske službe, vidimo da svi trebaju biti okrenuti Kristu, pravom svjetlu, istini Evanđelja i života u zajedništvu s Bogom. Biskupi dobivaju svoje poslanje od samoga Krista: "U biskupima, dakle, kojima pomažu svećenici, nalazi se posred vjernika Gospodin Isus Krist, Vrhovni Svećenik. Sjedeći naime s desne Boga Oca, ne prestaje biti prisutan u zajednici svojih biskupa" (LG 21).

(U sljedećem broju: Trostruka dužnost biskupa)

Mato Miloš, OCD

ODRANILA NANA

(kraljička pisma)

Odranila nana
Odranila nana - Ljeljo
Rodu velikana
Rodu velikana - Ljeljo
To je Gabrić Bela
To je Gabrić Bela - Ljeljo
Smrt nam ga otela
Smrt nam ga otela - Ljeljo
Profesor po struci
Profesor po struci - Ljeljo
S krunicom u ruci
S krunicom u ruci - Ljeljo
Narod svoj dvorio
Narod svoj dvorio - Ljeljo
Kuću poklonio
Kuću poklonio - Ljeljo
Da u njoj čitamo
Da u njoj čitamo - Ljeljo
Njega se sićamo
Njega se sićamo - Ljeljo
Beli fala bila
Beli fala bila - Ljeljo
Za sva dobra dila
Za sva dobra dila - Ljeljo
Vična slava njemu
Vična slava njemu - Ljeljo
U rodu našem
U rodu našem - Ljeljo

Subotica, 10. 05. 2002.

Kata Ivanković

P.s.

Pokojni Profesor je najviše volio kraljičke pisme. Uvik me sićao: "Daj koju kraljičku..." Kraljičke pisme je i objavio u knjizi. Osićala sam se dužnom da mu bar jednu napišem. Dolaze Duhovi pa bi mu Kraljice mogle otpivat na grobu! Hvala!

DUHA SVETOGA

DUH SVETI U SUVREMENOJ CRKVI

MOLITVA DUHU SVETOM

*Molitva za sedam darova
Duha Svetoga
/bl. Alojzije Stepinac/*

Duše sveti, Tješitelju, dođi u srca naša sa svojom milošću i svetom ljubavi i daj nam dar **mudrosti**, da sa slašću razmatramo Božje istine, i da nam Bog bude jedino mjerilo u prosuđivanju svih božanskih i ljudskih stvari.

Daj nam dar **razuma**, da što dublje zaronimo duhom svojim u otajstva vjere koliko je to u ovom zemaljskom životu moguće.

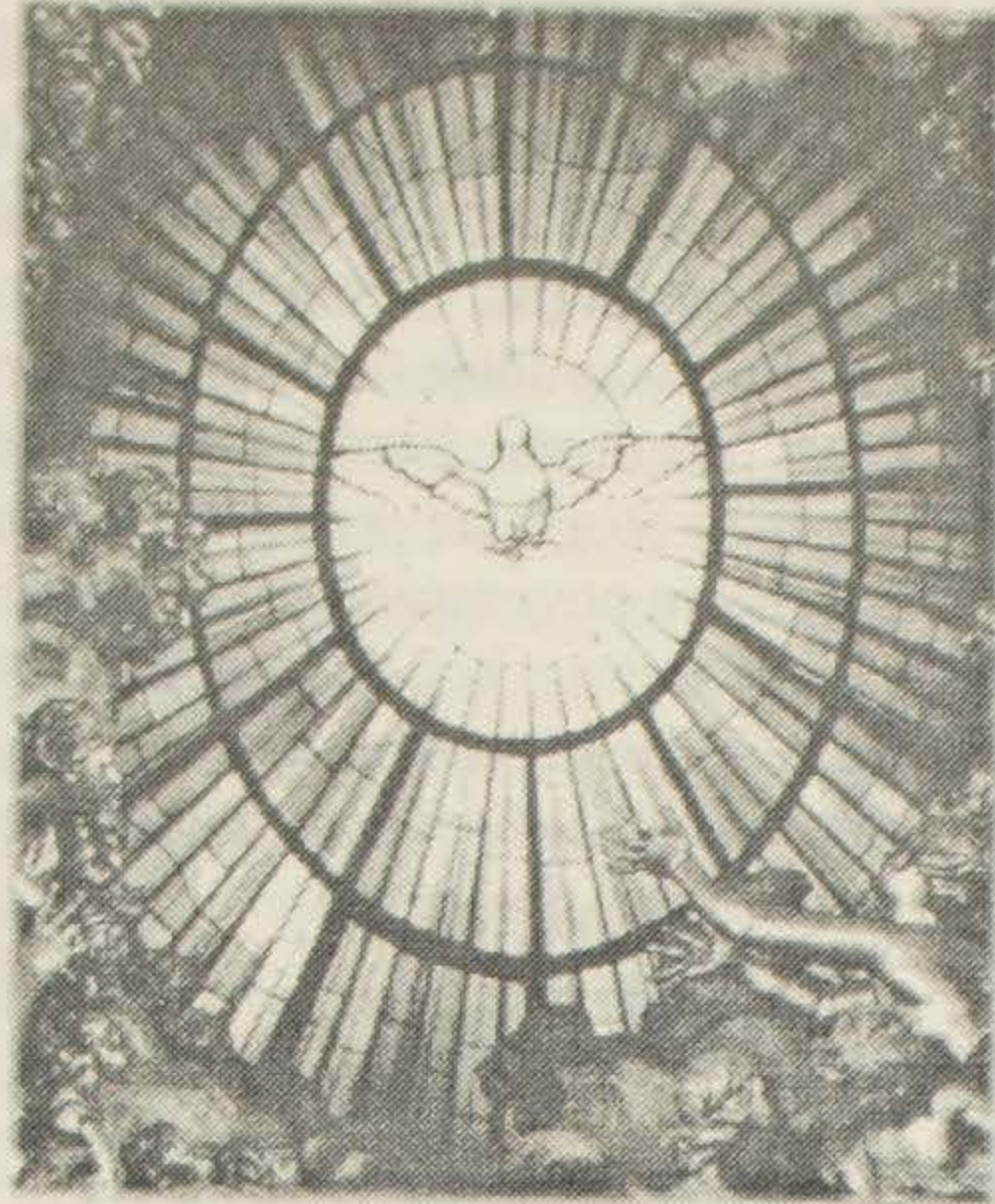
Daj nam dar **savjeta**, da se uklanjamo zasjedama đavla i svijeta, a u dvojbi da uvijek prigrlimo što je većma na slavu Božju i naše spasenje.

Daj nam dar **jakosti**, da osobitom odlučnošću svladamo sve napasti i ostale zapreke u duhovnom životu.

Daj nam dar **znanja**, da pravo spoznamo što i kako treba da vjerujemo i da ne odemo stramputicom u duhovnom životu.

Daj nam dar **pobožnosti**, da Bogu, sveti- ma i službenicima Crkve dužno štovanje i čast iskazujemo, a nevoljnima za ljubav Božju u pomoć pritečemo!

Daj nam dar **straha Božjega**, da se ču- vamo grijeha, bojeći se uvrijediti Boga iz sinov- skog poštovanja prema Božjem Veličanstvu.

neba i zemlje. Taj Duh je poslan od Oca te se u njemu Otac doživljava kao dostojan poklonstva, povjerenja, zahvalnosti i divljenja i kao neizrecivo nježan, komu pripada molitva djeteta Božjega "Abba".

Karizmatički pokret otkriva suvremenoj Crkvi snažno iskustvo Duha Svetoga i opipljivo djelovanje njegovih karizmi. No, on ostaje opomena da se ne treba zadržavati na iskustvu i karizmama, nego nezaustavljivo stupati za Isusom. On otkriva da je u hodu za Duhom Svetim nužno potreban oslonaca na vodstvo Crkve, kako se ne bi zamijenilo bitno sa sporednim, kako bi se uživalo u milostima i darovima, umjesto po njima ljubilo, činilo pravedna djela i uporno, u trijeznoj molitvi, stajalo pred Bogom.

/Tomislav Ivančić, Duh Sveti i karizmatički pokret, Teovizija, Zagreb 2000, str. 47-50./

Da se ponovi

Neka nam ovaj mali mozaik pomogne da bolje upoznamo Duha Svetoga, tu treću božansku osobu koja je "s nama zauvijek" (usp. Iv 14,16), ali i da se još više otvorimo njegovu djelovanju te se u ovo naše vrijeme, u ovoj našoj sredini ponovi čudesni događaj Duhova - Bogu na slavu i da Isusova radost bude u nama i da naša radost bude potpuna (usp. Iv 15,11).

Riječ teologa

Duh je Sveti nama najbliža božanska osoba, prvi i posljednji posrednik. Sv. pismo, međutim, veli da je "jedan posrednik između Boga i ljudi, čovjek - Krist Isus koji sebe samoga daje kao otkup za sve" (v. 1 Tim 2,5-6). Kako se ta dva posredništva nose među sobom? Duh je Sveti na drukčiji način posrednik nego Isus. Isus Krist, Bogočovjek, posrednik je na taj način što se nalazi između Boga i nas kao most koji spaja obale. Duh Sveti nije "između" Boga i nas, nego nas sve obuhvaća, sve je u njemu i on u svemu. On sve sa svime povezuje, u Trojstvu Oca sa Sinom, ovdje nas s Bogom i međusobno. Između nas i Duha Svetoga nema drugog posrednika. On je neposred-

nost sama. Priopćujući sama sebe, daje iskustvo svih stvari, u prvome redu iskustvo Isusa Krista. Iskustvo Isusa Krista uvijek je i iskustvo Duha Svetoga i obratno... Duh Sveti daje i iskustvo sama sebe, postaje predmet našega promatranja po svojim darovima i po učincima koje izvodi u nama (v. 1 Kor 12, 11). Iskustvo Duha Svetoga daje nam se u susretu s ljudima, s članovima Crkve. Oni su nosioci Duha, a on djeluje u njima. Paradoks je našeg doživljaja Duha Svetoga: On, Posrednik bez posrednika, a ipak posredovan ljudima. U njima se pojavljuje, a oni su podložni grijehu. Zato je iskustvo Duha Svetoga uvijek zasjenjeno grešnošću ljudi koji ga posreduju. Transcendentalno, formalno, apriorno iskustvo Duha Svetoga nedjeljivo je vezano s povijesnim, aposteriornim iskustvom grešnih ljudi koji

su nosioci Duha u ekonomiji spasa. Čovjek je u isto vrijeme i posrednik i zapreka za doživljaj Duha Svetoga. Duh je Sveti obzorje, duhovni horizont u kojemu se nalazimo i živimo. Iskustvo Duha usmjereno je na Isusa Krista, teži prema njemu, a Krist se po Duhu Svetom vezao uz zajednicu. Zato je pozornica na kojoj se događa taj susret zajednica Isusovih učenika, Crkva. Ovaj okvir našega duhovnog iskustva dan je unaprijed i nitko ne može iskočiti iz njega. Izražavamo ga kratkom formulom: Mi smo spasopovijesnom nuždom - u jednom Duhu - kroz Crkvu - vezani uz povijesnog Isusa.

/Alfred Schneider, Na putovima Duha Svetoga, FTI, Zagreb, 1991, str. 15-16./

Ministranti u akciji

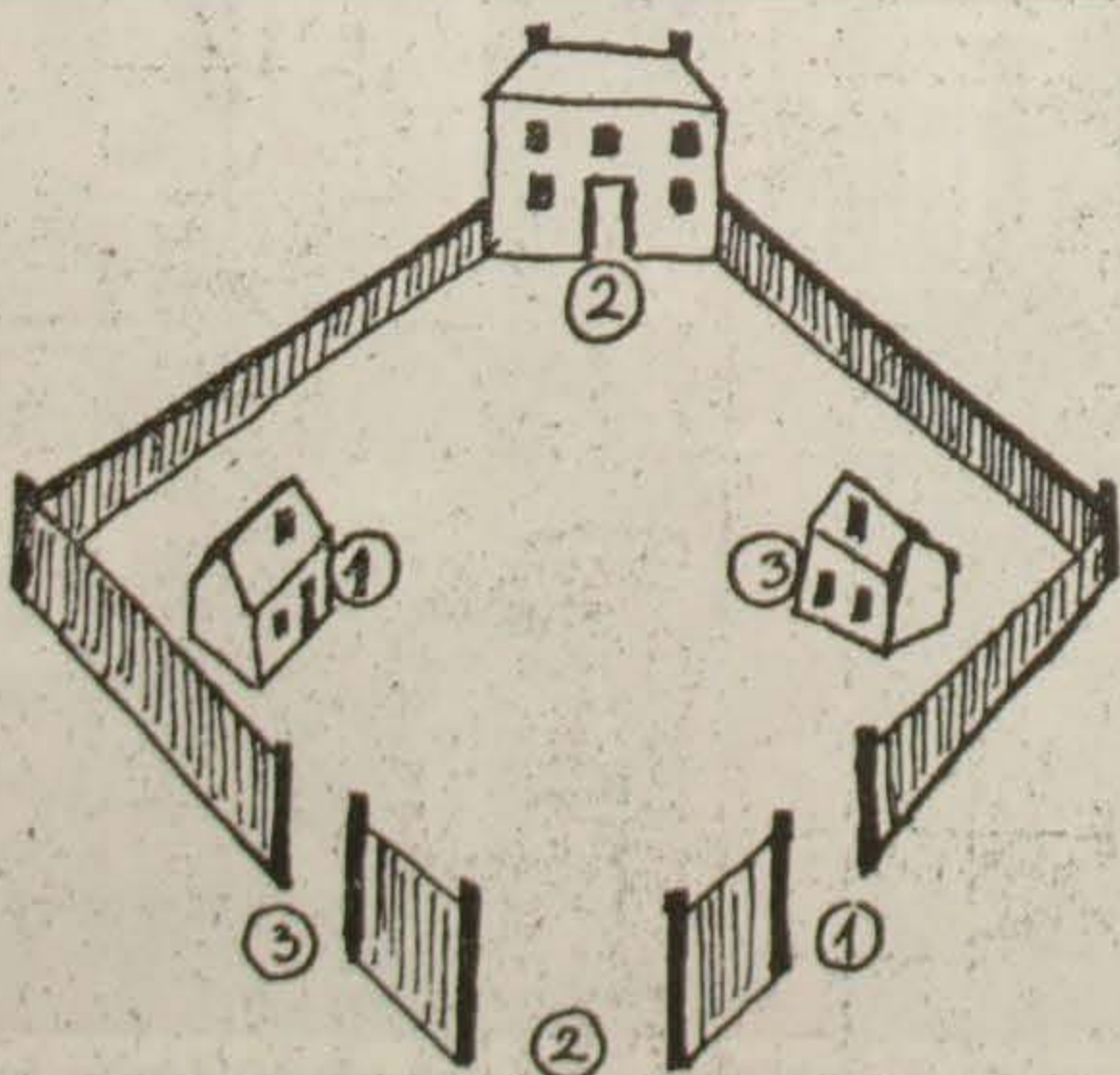
Ministranti, točnije njih četvorica: Nebojša, Filip, Nemanja i Marinko, poduzeli su jednu izuzetno korisnu akciju. Odlučili su očistiti zidove svoje crkve - sv. Roka u Subotici - od ružnih grafita koji su nagrđili crkvu sa svih strana. Skupili su novac i kupili specijalnu tekućinu i brus papir i počeli skidati sve natpise. Ova hvale vrijedna akcija može biti poticaj i drugima da čuvaju svoje crkve jer su one hramovi Božji.

Zvončica najsrdačnije čestita ovim ministanima na doista vrijednom poduhvatu!

Detektivi, pronađite rješenje!

U susjednom dvorištu do crkve tri su kuće i tri svadljiva stanara. Zvonar Miško im je u slobodno vrijeme cijepao drva, uređivao dvorište i odvezio smeće. Na dvorištu su bila troja vrata (kako se vidi na slici), ali zlo je bilo u tome što je svaki stanar htio da iz svoje kuće ima pogled na svoja vrata. Budući da su stanari bili praznovjerni, nisu puštali da drugi prolaze kroz njihova vrata, ali niti da im netko prelazi preko njihove staze. I tako, nakon jedne žestoke svađe pozvaše zvonara Miška da im načini tri staze - iz prve kuće do prvih vrata, iz druge kuće do drugih vrata i iz treće kuće do trećih vrata, ali da nijedna staza ne smije prelaziti preko druge staze. Tako se Miško našao pred teškim ali rješivim zadatkom. Pokušajte mu i vi pomoći. Na priloženom crtežu ucrtajte tri staze a da nijedna ne prelazi preko druge. Staze moraju spajati kuću 1 i vrata 1, kuću 2 i vrata 2, kuću 3 i vrata 3. /posuđeno iz MAK-a/

U čeljadi bijesne
i staze su
tijesne

Duh Sveti sve nas povezuje

Živi članovi Crkve
+ preminuli koji su u raju
+ preminuli koji su u čistilištu
= svi mi skupa činimo veliku zajednicu koja se zove

O_Ć_N_T_O_S_E_I_!

PRVOPRIČESNICI U TAVANKUTU

Njih 35 podjelo je svoju radost sa svojim roditeljima, rodbinom i župnikom.

1. Zašto mačke vide i u mraku?
2. Koju životinju možemo jesti i prije nego se rodi i poslije smrti?
3. Tko urla bez glasa, puše bez usta, juri bez nogu?
4. Što je zmija?
5. Koja životinja pliva tri puta: najprije u vodi, pa u ulju i na kraju u vinu?
6. Koja životinja iz obitelji dvokrilaca rado živi i u drugim obiteljima?

LUDA PITANJA ZA PAMETNE

ODGOVORI: 1. Zato jer ne mogu dohvatiti električni prekidac za svjetlo. 2. Kokoš. 3. Vjetar. 4. Crv koji je napravio karlijeru. 5. Riba. 6. Muha.

Uredili: Marina, Dijana, Ivana, Željka, Biserka, Igor, Ljubica

Bog mladi!

Evo pred vama su stranice koje su obilježene susretima, posjetama i novim poznanstvima. Radosi i polet mladih prikazat će vam oni koji su sudjelovali u tim susretima. To će za neke biti prilika da slijede aktivnosti mladih Subotičke biskupije, a za neke prilika da evociraju drage uspomene.

Bilo kako bilo, ja bih se ipak zadržala na susretu mladih u Osijeku. Oni koji prate zbivanja, sigurno su radosni ako su primijetili plodove posijane Riječi i zanos Duha Svetoga. Prije dvije godine, na susretu hrvatske katoličke mladeži na Trsatu, iz Subotičke biskupije nas je bilo desetak, ove godine na istom susretu broj mladih je povećan na stotinjak. A po oduševljenju koje je bilo prisutno, usprkos konstantnoj kiši koja je ometala susret, moglo se zaključiti da će nas na narednom susretu biti još više. Nadam se da će predstojeći dani, u kojima će nas Duh Sveti u obilju kupati, održati zanos i potaknuti nas mlade na svakodnevnu obnovu u duhu Evanđelja, neizostavno potičući da budemo "svjetlo" toliko potrebno ovom svijetu. Mladi su ipak zainteresirani za Isusove riječi, u njima je prisutna spoznaja, življenje i vjera u prave vrednote koje Riječ Božja donosi.

Stoga, osobito mi stariji mladi molimo Duha Svetoga za ove mlade mlade (križmanike) da im daruje otvoreno srce i snagu kojom će se suočiti s izazovima današnjega svijeta.

Marina

NAJAVA

Misa mladih za mir

7. 06. 2002.

u 20 sati

u Tavankutu

TRIBINA MLADIH

Kada:

19. 05. 2002. u 20 sati

Gdje:

Katolički krug

Tema:

HODANJE

MLADIĆA I DJEVOJKE

Predavač:

mr. Andrija Kopilović

TRIBINA MLADIH

Mladi i duhovna zvanja

I travanjaska tribina okupila nas je u prilično lijepom broju. Naravno, s razlogom jer smo imali veliku čast slušati beogradskog nadbiskupa i metropolitu Stanislava Hočevara. On nam je u goste doveo vlč. Franca Šenka?, sestru Ines i sestru Vinku.

Predavač je, na našu veliku radost, na temu "Mladi i duhovna zvanja" odlučio govoriti "od srca k srcu", tj. sasvim jednostavno. Na taj način nam je i objasnio da mi svakog momenta možemo učiniti nešto posebno jer u današnjici imamo beskonačnu mogućnost odlučivanja. Međutim, ova prednost ima i svoju negativnu stranu - mladi postaju neodgovorni. Duhovna zvanja se javljaju tamo gdje je čovjek odgovoran, te razvija svoje sposobnosti u suglasnosti s potrebama vremena. Nadbiskup nam je naglasio da ćemo jedino onda ako Boga vidimo kao smisao i otkrivamo harmoniju koju je Bog dao, ostvariti svoj životni poziv. Postoje mnogi koji su Bogu posvetili svoj život: pustinjaci, djevice, redovnici, svećenici. Svi oni pridonose kulturnom životu i duhovnom bogatstvu i ostvaruju svoj životni poziv.

Razdragani kao i obično

Nakon diskusije uz gitaru i pjesme prisjetili smo se utisaka s hodočašća u Osijek.

Zahvaljujemo se našim gostima i nadamo se da će još puno puta upotpuniti naše zajedništvo.

Mirjana Gaković

UZ OBLJETNICU SMRTI

Proslavljen Dan Ivana Merza

U petak navečer, 10. svibnja u 18,30 sati, u župi sv. Roka u Subotici proslavljena je obljetnica smrti Sluge Božjega dr.

Ivana Merza, koji je živio od 1896. do 1928. godine i umro na glasu svetosti. Na samrti je svoj život prikazao kao žrtvu Bogu za hrvatsku mladež. Biskupijski postupak za njegovo proglašenje blaženim započeo je 1958. godine a taj postupak u Rimu odvija se od 1986.

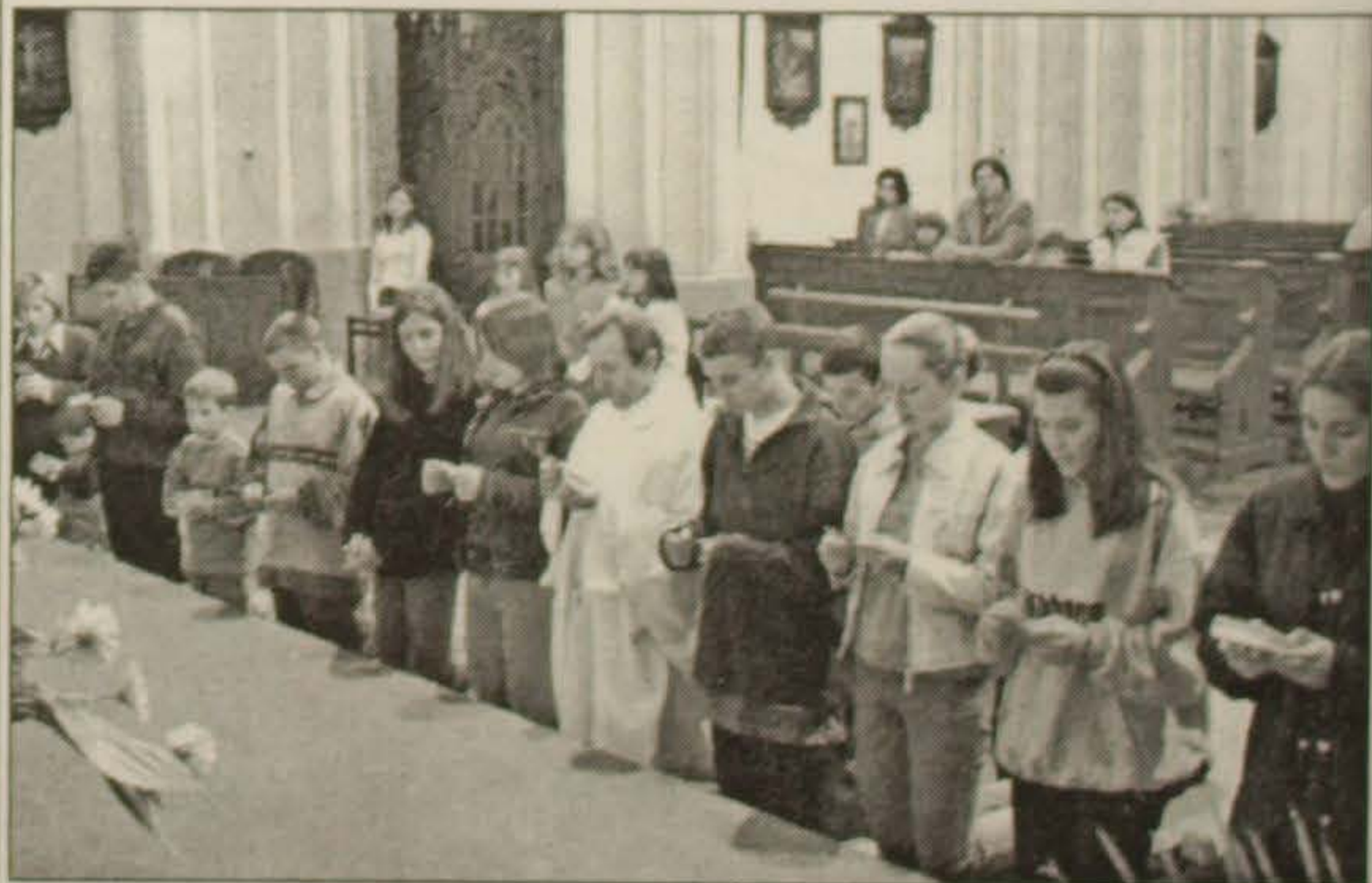
Na ovu nakanu je župnik Andrija Anišić predvodio sv. misu i sve nas potaknuo da molimo zagovor dr. Ivana Merza, jer se milosti i uslišanja po istom već množe.

Nazočnim vjernicima župnik je ocrtao lik Sluge Božjega Ivana Merza i njegov uzorni život koji može biti primjer svakom kršćanskom vjerniku, potkrijepivši to sve Merčevim mislima.

Nakon pričesti djeca i mladi, okupljeni ispred slike Ivana Merza, koja je bila postavljena pred oltar, izmolili su molitvu za njegovo proglašenje blaženim i svetim.

"Život mi je bio Krist a smrt dobitak...
Moja će duša postići cilj za koji je stvorena."
(Ivan Merz)

Biserka

U molitvi za proglašenje blaženim Ivana Merza

DAN MLADIH - BAČ 2. svibnja 2002.

"VI STE SOL ZEMLJE, VI STE SVJETLO SVIJETA"

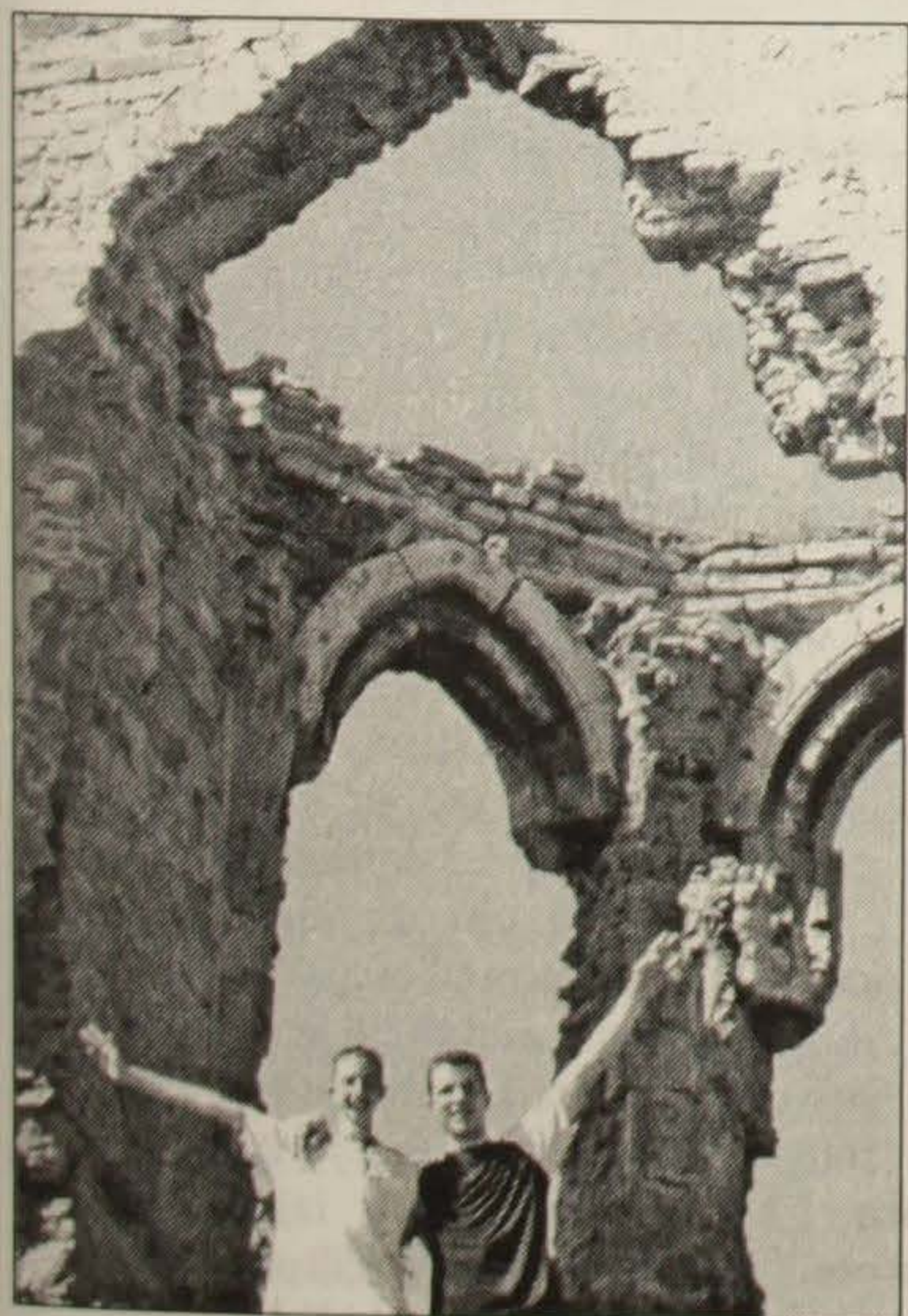
Isusove riječi iz naslova su, na poticaj Svetoga Oca, i ove godine mnoštvo mladih iz

naše biskupije dovele u Bač - na tradicionalni godišnji susret mladih, 23. po redu. Došlo nas je odasvuda: Subotice, Tavankuta, Male Bosne, Bajmoka, Đurđina, Žednika, Bikova, Palića, potom iz Sombora, Sonte, Plavne, Selenče, Bačke Palanke, Vajske, Bođana i Futoga. Okupilo se skupa s domaćinima oko 400 mladih. Uz domaćine, vlč. **Miroslava Orčića** i braću **franjevce** po prvi puta nas je dočekao i javno pozdravio gradonačelnik Bača **gosp. Tomislav Gogunović**. Domaćini, mladi iz Bača, svojom pjesmom pridonijeli su ugodnom osjećaju svim mladim sudionicima susreta. S mladima su došli njihovi katehete i pastiri a za cjelokupnu organizaciju susreta zadužen i zaslužan bio je **preč. Josip Pekanović** s grupom mladih animatora susreta.

"VI STE SOL ZEMLJE, VI STE SVJETLO SVIJETA" - bila je tema susreta i uvodnog predavanja koje nam je, duboko i temeljno, izložio **mons. Stjepan Beretić**. O simbolici svjetla u životu čovjeka i mladog kršćanina govorio je sljedećim mislima:

"Vi ste svjetlo svijeta! A što biste drugo bili? Vi ste kćeri i sinovi svjetlosti. Tražiti svjetlo, primiti svjetlo - to se isplati jer onima koji ga primiše podade moć da postanu djeca Božja (Iv 1,12).

Pitanje je samo, jesmo li spremni hodati u Isusovoj svjetlosti. Nema sumnje:

Neki mladi "osvojili su" ostatke Tvrđave

DANI SU ZLI. Nije čudo, što mi i vino padne na pamet, i trava, i droga, i noć i grijeh...

Modernom čovjeku treba svjetlost. Svjetlost vraća radost i nevinost, svjetlost goni mržnje i zločine."

Kao animator jedne skupine mladih, želim reći da je predavanje **mons. Beretića** bilo veoma poticajno za rad u grupi.

Poslije predavanja slijedio je rad u skupinama. U petnaestak skupina mladi su uz pomoć pripremljenih animatora razgovarali o temi susreta. Posebnu skupinu sačinjavali su ovogodišnji krizmanici s kojima je razgovarao **Franjo Ivanković**, tavankutski župnik i dekan.

Slijedio je zajednički ručak koji su za sve pripremili domaći župnik **Miroslav Orčić** s "uigranom ekipom" bačkih žena, mladih i djece. Ručak su im zaslađivali sastavi "Izvor" iz Sombora i "Svjetiljka" iz Selenče. Oni su se i inače pobrinuli da cijeli susret bude protkan glazbom i pjesmom.

SPORTSKO POPODNE

proteklo je uz odbojku i nogomet kod tvrđave. U razgovoru s dekanom Bačkog dekanata vlč. **Bošnjakom**, dat je prijedlog da se za naredni susret ovaj dio programa održi u sportskoj dvorani Bača. Nadamo se da će nam gradonačelnik i općina grada u tomu izaći ususret. Nekoćina mladih je, također po prvi puta, tijekom popodneva dala izjavu o ovom susretu za radio Bač.

MISNO SLAVLJE

Preuzvišeni **dr. Ivan Péntzes** predvodio je misno slavlje u župnoj crkvi sv. Pavla apostola. Liturgijsko pjevanje predvodila su djeca iz župe Presvetog Trojstva iz Sombora (pod nazivom "Izvor") koje je vodila katehistica **Rozmari Mik**. "Svjetiljka" iz Selenče u nekima je, kao i tokom cijelog dana, raspalila plamen Duha Svetoga i u toku mise.

Pitali su me, što je bilo novoga u Baču ove godine, da li je bilo drukčije. Konceptija susreta nije imala velikih promjena u odnosu na prethodne godine. Ali svakako je bilo novih mladih lica, novih duhovnih iskustava, novih prijateljstava - novih poticaja za animatore i organizatore ovog susre-

Sastav "Svjetiljka" iz Selenče

ta. I zaista, uz sve poruke ovog susreta zaključila bih da

Mladost i kršćanska smjelost s iskustvom i hrabrošću odraslih može ZAČINITI ovaj svijet ljubavlju i OSVIJETLITI put svakom čovjeku do neba.

Zaključci sa plenuma - PRIČA

U dodiru neba i zemlje rođeno je dijete.

Njegove oči zabrinuto promatraju zalazak svjetlosti i traže nadu.

Nailazi na svijet u kojem su materijalne vrijednosti vrednije od svih a rat je najčešća komunikacija među ljudima.

Posljedice svega toga su glad, siromaštvo i bijeda.

Da bi se sve to promijenilo, potrebno je mnogo hrabrosti i truda. Nekada su to sitnice i najpotrebnije stvari.

Ta hrabrost, smjelost i trud dovode do drugačijeg komuniciranja, prijateljstva i bezbrižnosti.

Duhovne kad vrednote postanu u svijesti ljudi vrednije i primarne, učinit će da to dijete postane SVJETLO SVIJETA I SOL ZEMLJE.

Ivana Lazić

● Predavanje je bilo odlično. Kao i svake godine, druženje je bilo super, zanimljivo je upoznati nove ljude, produbiti vjeru u Boga.

● Sve OK, jedino je sudac sudio u korist Male Bosne (bio je potplaćen), a ne u korist Bajmočana.

● Predavanje je bilo divno. Voljeli bismo kada bi bilo više ovakvih susreta mladih. (Ljubica i Tihana)

● Bilo je jako lijepo i zanimljivo, druženje je bilo super! Duhovno smo se obnovili i lijepo družili, jedina je primjedba da bi se mogle izabrati malo zanimljivije teme za rad u grupama.

● Sve NAJ. Žao mi je što mnogi nisu izrazili svoja mišljenja.

PRIOPĆENJE S FORUMA AUTOHTONE HRVATSKE MLADEŽI U BUDIMPEŠTI

Mladi traže veću brigu od domicilne i matične države

U organizaciji Hrvatske državne samouprave, a na poziv njenog predsjednika **dr. Mije Karagića**, u petak 19. 04., održan je susret autohtone hrvatske mladeži. Nakon uvodnih riječi dr. Mije Karagića i **Ladislava Romca**, predsjednika Odbora za mladež i sport, izlaganja su imali: **Antonio Sammartino** (Italija), **Kalman Kuntić** (SRJ), **Lazo Vojnić Hajduk** (SRJ) i **Silvija Buczolic** (Austrija). Predavanja su sa mnogih aspekata obradila aktualnu temu globalizacije i manjinskog pitanja, nakon čega su u vrlo plodnom razgovoru mladi izmijenili iskustva i sklopili divna prijateljstva te uputili pozive za buduće susrete. Sa ovog susreta mladi su uputili sljedeće priopćenje:

U Budimpešti je 19. travnja u organizaciji Hrvatske državne samouprave, prvi put organiziran Forum autohtone hrvatske mladeži. Na Forumu su bili nazočni predstavnici hrvatske mladeži iz Austrije, Italije, Mađarske, Rumunjske, Slovačke i SR Jugoslavije. Hrvatska mladež iz spomenutih zemalja želi se povezati, uspostaviti međusobne kontakte, jer smatraju važnim zajedno naći odgovore na najaktualnije i najnovije društvene i političke izazove. Zajedno žele doći do najučinkovitijih modela radi očuvanja svoga jezika, nacionalnog identiteta u globaliziranoj Europi. Radi toga zahtijevaju konkretnu brigu, skrb od država u kojima žive, jer kao autohtone hrvatske zajednice obogatili su ne samo svoju nacionalnu kulturu, već također i kulturu onih naroda s kojima već stoljećima žive. Također očekuju i pomoć od nadležnih međunarodnih organizacija, te transparentnost i konkretnu potporu svoje matične države Republike Hrvatske za koju su svi autohtoni Hrvati podrijetlom, kulturno i emotivno vezani. Zajedničkim dogovorom postignutim na prvom Forumu autohtone hrvatske mladeži stvoreni su uvjeti za čvršće povezivanje mladih Hrvata, koji žive u europskim državama.

Forum autohtone hrvatske mladeži je imenovao Odbor s predstavnikom iz svake zemlje, koji će koordinirati konstituiranje Foruma autohtone hrvatske mladeži s centrom u Budimpešti i s temeljnom zadaćom da organizira buduće susrete i održava međusobnu komunikaciju.

Predstavnici Foruma za SRJ su **Zoran Vojnić Tunić** i **Ladislav Suknović**.

Kao predstavnik KUDH-a "Vladimir Nazor" iz Sombora na Forumu je bio **Antun Krajniger** koji će u buduće biti kontakt osoba za Sombor.

K. Č.

SUSRET HRVATSKE KATOLIČKE MLADEŽI U OSIJEKU

"SAČUVAJ NAS U SVOM IMENU"

Grad Osijek i cijela Đakovačka i Srijemska biskupija okupile su od 13. do 14. travnja hrvatsku katoličku mladež iz različitih krajeva Hrvatske i susjednih joj zemalja. Na jednome su se mjestu našli mladi različitih očekivanja i pogleda na svijet. Ipak, zajednička im je želja ostati povezani s Kristom. Upravo nam On, i samo On, u današnjem svijetu može jasno pokazati, svojim primjerom put

Družbe sestara Kćeri milosrda u Subotici.

U Aljmašu

Mladi su na putu do Osijeka posjetili Aljmaš gdje su u tijeku radovi oko izgradnje nove crkve Gospe od Utočišta koja je u domovinskom ratu srušena od strane agresora. Župnik u Aljmašu govorio nam je o povijesti svetišta.

Glazbeno-scenski prikaz "Sačuvaj nas u svom imenu"

kojim trebamo ići. Nacionalni Susret hrvatske katoličke mladeži (NSHKM) je pokazao da je to potreba i da nismo sami na tome putu, a isto je tako pobudio u mladima različite osjećaje. Prisutnost tisuća mladih je ohrabrenje ali i poticaj da se priupitaju što očekuju od susreta s drugima, što žele ostvariti, i kako sve to doživljavaju.

Dio svoga naroda

Za mlade iz Subotičke biskupije ovo je bila izvanredna zgoda da po prvi puta u većem broju (100 mladih) sudjeluju na ovakvom susretu skupa s ostalim mladima iz različitih dijelova matične nam domovine i tako budu dio naroda kojemu od davnina pripadaju.

Na Susret u Osijek su pošli mladi iz različitih subotičkih župa te mladi iz Staroga Žednika, Đurđina, Male Bosne, Bikova, Bajmoka, Tavankuta, Sombora i Bačke Palanke predvođeni **mons. Markom Forgićem** i sestrama **Bosiljkom** i **Ivom** iz samostana

Pod zastavom primijećeni

Na ulasku u Osijek mogao se vidjeti veliki broj mladih koji su išli na centralno mjesto održavanja Susreta, na zelenu površinu ispred Bastiona - kod Tvrđe. Mladi iz Subotičke biskupije odmah po dolasku mogli su se prepoznati po svojoj zastavi koju su ponosno nosili.

Susret je započeo glazbeno-scenskim prikazom "Sačuvaj nas u svom imenu" nakon kojeg je uslijedio pozdravni govor **mons. Marina Srakića**, biskupa Đakovačke i Srijemske biskupije.

Uslijedio je spjev i svjedočanstvo dviju sestara Sv. Križa s temom "Baština naša kršćanska". Ono što su mladi radosno pozdravili i iskoristili kao malu duhovnu obnovu jeste prigodna tematska meditacija "Sačuvaj nas u svom imenu" čiji je animator bio **prof. dr. Tomislav Ivančić**.

Nakon toga je troje mladih Subotičana dalo izjavu za Hrvatsku televiziju čiji su se prilozi mogli sutradan vidjeti u emisijama "Agape" i "Mir i dobro".

Profesor Ivančić oduševio je mlade

"Kišna" sv. misa

Vrijeme je bilo lijepo i mladi su bili sretni jer su se na otvorenome mogli družiti. No, kiša je ipak bila sastavni dio ovoga susreta, počela je padati pred sam početak Euharistijskog slavlja. Trajala je sve do kraja mise koju je predvodio **mons. Ante Ivas**, biskup šibenski. Mlade ni veliki pljusak nije uspio otjerati te su do kraja misnog slavlja aktivno sudjelovali među kojima je bila i naša Marina (urednica ovih stranica) - noseći Križ i čitajući molitve vjernika. Tako je završio prvi dio programa u Osijeku.

U drugome dijelu nakon večere uslijedili su: suvremena scensko-glazbena izvedba u organizaciji Cenacoloa "Povratak izgubljenog sina", glazbeni program VIS-ova različitih biskupija te svečani molitveni završetak i blagoslov.

Radost u Županji

Već pomalo umorni i "dobro pokisli" kasno navečer naši mladi krenuli su na put u Županju gdje su im domaćini bili mladi župe Sv. Nikole Tavelića sa župnikom **Pavom Vukovcem** i sestrom **Nevenkom** iz Družbe sestara Sv. Križa.

Izuzetno prijatni domaćini i mladi ove župe učinili su da se mladi iz Vojvodine osjećaju kao kod svojih kuća. U nedjelju 14. travnja bilo je lijepo sudjelovati i promatrati mladost kako slavi i kliče Gospodinu na misnom slavlju. Kao dar i zahvalu za gostoprinstvo u Županji, mladi su iz Subotičke biskupije poklonili župi domaćinu sliku u tehnici slame koja obilježava bačke Hrvate.

U Županji je ostvareno prijateljstvo, naučene su mnoge nove pjesme, a da je sve bilo prelijepo, pokazalo se na kraju kada je trebalo krenuti svojim kućama - nikome se nije išlo. Rastali su se uz riječi da se uskoro vide. To i nije nemoguće jer su već u tijeku pripreme za susret mladih ova dva grada, ali ovoga puta u Subotici.

Kod karmelićanki

Na putu svojim kućama mladi Vojvođani su posjetili samostan sestara karme-

ličanki u Levanjskoj varoši kraj Đakova koji je još u izgradnji. Ove su sestre ranije živjele u Šarengradu kraj Iloka na obali Dunava, ali su tijekom domovinskog rata protjerane s tih prostora. Donedavno su živjele u Remetama u Zagrebu.

Primile su nas prijatne i nasmijane sestre te nas upoznale s načinom njihova života. Na kraju su nam darovale tiskan čin prikazanja Sv. Male Terezije milosrdnoj Isusovoj ljubavi s komadićem tkanine dotaknute svetičinim tijelom.

Ostajemo povezani

Vjerujemo da će po povratku u svoje župe mladi slijediti geslo ovoga Susreta, da će ostati povezani s Crkvom i međusobno. Ovaj Susret ne smije biti samo trenutak mladenačke euforije već da se njegovi plodovi osjete i kasnije, kao polazište obnove samih mladih, naših župnih zajednica, biskupija, kao i cijele Crkve.

Hvala Generalnom konzulatu

Hvala svima koji su pridonijeli organiziranju putovanja, napose Generalnom konzulatu Republike Hrvatske u Subotici na vizama koje su omogućile putovanje u matičnu nam domovinu te sudjelovanje na ovom susretu.

Miroslav Zelić

Ponosan Hrvat iz Vojvodine napokon među svojim

U Županji su utisci posebno lijepi. Stigli smo u kasnim večernjim satima. Nakon što smo se "full" naspavali, sljedećeg dana prvo smo imali pripremu za misu gdje smo uvježbali pjesme koje se trebaju pjevati na misi. Misa je bila nešto posebno. Meni osobno je to bilo jedno od najljepših i najbolje proživljenih misnih slavlja. Mislim da će se i većina ljudi koji su bili tamo složiti sa mnom. Cijelu misu smo pjevali vesele pjesme s rukama u zraku. Bilo je to predivno iskustvo.

Najveća nam je želja da svojim prijateljima iz Županje uzvratimo njihovu ljubaznost u našoj sredini i već se oko toga dogovaramo.

Moram reći da sam bio ponosan Hrvat napokon među svojim i da sam dugo čekao ovaj trenutak.

iGoR

* **Lidija Lujic** (djevojka iz Županje) bila je dovoljno dobra podijeliti svoje utiske i misli sa susreta u Osijeku

- Po prvi puta sam bila na ovako velikom susretu i nisam još vidjela toliko mladih ljudi na jednom mjestu. To me jako oduševilo. Veoma sam iznenađena što se i dečki tako jako zauzimaju za molitvu i pjesmu. (To je shvatila kad je upoznala nas, dečke iz Subotice - najbolji smo!!!, op. a.) Bili smo na misi, iako je padala kiša. Svi smo bili mokri! U autobusu smo se svi sušili. U našem autobusu je bila prekrasna atmosfera, svi smo zajedno pjevali uz jednu gitaru. Za vaš dolazak smo se spremali oko tri tjedna! A odaziv obitelji koje su bile spremne ugostiti vas - Subotičane, bio je velik.

Što ti općenito misliš o Subotičanima?

- Bili ste čudni, kao da ste nas s prezirom gledali kad ste stigli u Županju. No, poslije upoznavanja shvatila sam da ste veoma društveni i OK. Sigurno ću ostati u kontaktu sa svima s kojima sam se upoznala. I naravno, jedva čekam da vas sve ponovno vidim.

Razgovarao: iGoR

Naši utisci • sv. Križ • Sombor

* Okupila nas je vjera i nacija. Nevjerojatno je kako sam se osjećao kao jedno u cijeloj skupini. Među tisućama mladih u meni je plamtjela sreća, zadovoljstvo. Ponosan sam što sam ja - Bunjevac skupa sa Zagorcima, Hercegovcima, Dalmatincima, Šokcima, bio na sv. misi i meditaciji, druženju, pod istim imenom: HRVATI! (Zoran - Sombor)

* Bilo je cool. Toliko mladih, svi na istom mjestu i pod istim geslom: "Sačuvaj nas u svom imenu". Ona kiša koja je lila nije nas mogla odvojiti od zajedništva.

Hvala ti, Gospodine, na pjesmama koje su razarile mnoga srca, među njima i moje, koje je skakutalo od sreće i ljubavi, ljubavi prema bližnjima. (Maja - Sombor)

* U Osijeku sam se osjećala kao kod svoje kuće. Sve mlade sam gledala kao svoju braću, tako sam se i osjećala, kao jedna obitelj. Žao mi je što je kiša prekinula druženje.

Prenočila sam u Županji u jednoj obitelji koja me je lijepo primila. Poklonila sam im knjigu našeg svećenika Josipa Temunovića. Moram priznati da su nam oči bile pune suza prilikom rastanka. Ovaj susret će u mom srcu ostati trano zabilježen. (Tatjana - Sombor)

* Nisam mogao zaspati od uzbuđenja. Bilo je cool! Molio sam za brata i sestru i za duhovna zvanja. (Antun - Sombor)

Uredili: Vesna i Ladislav Huska

ZA LET STVORENI

Onog ljeta kad smo moja buduća supruga i ja shvatili da se volimo i uvidjeli da nam nema života jednom bez drugoga pa smo odlučili ostatak života provesti zajedno, sjedio sam s roditeljima pred kućom, u hladu. Kolovoška sparina nas je potpuno omamila. Gledali smo lastavice. Lastavac i lastavica su hranili svoje ptice. A ptici su već ojačali, izlazili bi na rub gnijezda i širili krila. "Poletjet će u utorak" zaključili su moji. Gore, na žici, lastavac i lastavica su se odmarali i budno pazili na ptice koji su širili krila. Učinilo mi se kao da je lastavac tužan i da žali što završava lijepi dio života u kojemu je sa svojom lastavicom sagradio gnijezdo. Ono gnijezdo u kojemu su dočekali ptice. Završilo se njihovo hranjenje, taj čarobni proces

kad je pogledom na rastvoreni kljun prestajao svaki umor i kad je toplina u pogledu davala snage za novo polijetanje. Ptici su narasli i poletjet će u utorak. Učinilo mi se kao da mu se lastavica primakla. Vjerojatno je i time htjela pokazati da će mu cvrknuti nešto važno. Nešto u što vjeruje i zna da mora biti tako premda bi dio nje, onaj dio kojim vlada majčinski nagon i ono malo želje za zaustavljanjem vremena koje je dobro i u kojem možemo uživati, volio da se ne dogodi ono što se događa. Rekla mu je da se ne žalosti. Rekla mu je da su ptici i stvoreni i za to da rašire krila. Da polete i prelete mora. Rekla je da ptici doduše mogu ostate, ali u ovim je krajevima na sjeveru, koji su ljeti blagi i ugodni za život, teško prezimiti. I zato neka polete prema jugu. Jer za let su stvoreni. Rekla mu je lastavica, sada

potpuno prislonjena uz njega, lagano spustivši glavu na njegov vrat, da će njihovi ptici kad u utorak polete, u svom srcu, u svojim mislima, u svojim djelima i svome cvrktu ponijeti toplinu gnijezda u kojemu su odrasli. Toplinu gnijezda ljubavju satkana. Lastavac nije rekao ništa. Samo je pogledao lastavicu pokazujući joj da razumnije i poletio donijeti hranu svojim pticima. Lastavica je poletjela za njim. A dolje pred kućom, u hladu, sjedio sam sa roditeljima i učinilo mi se kao da su se primakli jedno drugom.

(odlomak)

NIKOLA KUZMIČIĆ

Djevojka koja blista

Poznajem mnoge ljude. Volim ih, znate. Volim skupa s njima pričati, smijati se, požaliti se na kakvu nevolju i kritizirati situaciju koja nas baš i ne mazi uvijek. Ipak najviše volim one trenutke kada ih mogu promatrati, a da oni ni ne slute da ih tko vidi. Tada mi vrijeme stane i nastupi vječnost trenutka u kom se divim Božjem stvoru...

Ima jedna djevojka, koju znam od dobi djevojčice. Bila je povučena - tu, ali uvijek u pozadini. Sada - blista. Lijepa je i

pobožna djevojka, radi i ima isto tako lijepog i dobrog mladića. Vole se - to se vidi po njima. Oboje su na svakoj nedjeljnoj misi, samo ona uvijek kraj časne, jer krasno pjeva i pomaže s djecom. S njima je na probama pjevanja, na izletima, organizira im posebne aktivnosti za njihove svečanosti i s njima živi radosti Adventa, Božića, Korizme, Uskrsa - smišlja za njih uvijek nešto novo... Sad prije Uskrsa su pravili "šarena jaja" za starije vjernike svoje župe i darovali ih paketićem s maštovito ukrašenim jajetom i čoladnom bananicom.

Ali znate kakav je svijet - čula sam da joj neki zamjeraju što je "uvijek kraj časne, a stalno je sa svojim mladićem". Moje srce "otporaša" (neke stvari ne počinju i ne prestaju!) glasno viče: "Nije li to najbolja kombinacija?" Ne treba li se radovati što su mladi, lijepi, vole se i ozbiljno shvaćaju ljubav, a tako su dobri? Ne treba li za njih dragom Ocu zahvaljivati, a Majci lijepe ljubavi ih prikazivati da ih čuva čiste? Ne treba li u njima vidjeti pobjedu Uskrsloga i nadahnuća Duha Svetoga?

Neku nedjelju, vidjela sam tu djevojku na svetoj misi. Vodila je pjevanje, a djeca su je gledala. Ona im se smiješila, pokatkad namignula ili prijekorno pogledala, s puno ljubavi. Sva lica obasjana. Oči su mi se napunile tom ljepotom.

Hvala Ti Isuse!

V. H.

MALE TAJNE... ŠAPNUTE U UHO

Nema recepta za sklad i za sretan zajednički život. Bilo bi to previše lako. Ipak za dobar početak mogu poslužiti mnoge sitnice. Već sada, kao zaručnici, iskušajte ih!

1. Pokušajte se uvjeriti da vaš bračni drug, jer je i on ljudska osoba, ima pravo na svoja mišljenja, na svoje ukuse, na svoje želje, koje se ponekad razlikuju od vaših.

2. Ako doživite odbijanje sa strane drugoga, morate vjerovati da se ne radi o zlobi, možda postoji neka skrivena patnja.

3. Imajte na umu da je bolje popustiti u jednom detalju nego poremetiti sklad obitelji. Često je bezvrijedno "imati pravo".

4. Pokušajte shvatiti stavove drugoga. "Postaviti se na njegovo mjesto". Zla volja i zloba padaju pred ovakvim držanjem.

5. Ne sumnjajte da u drugima postoje prikriveni i nepoznati razlozi. To su boli, a nije uvijek istina.

(iz knjižice o pripravi za brak)

GOLUB

Golub u Bibliji

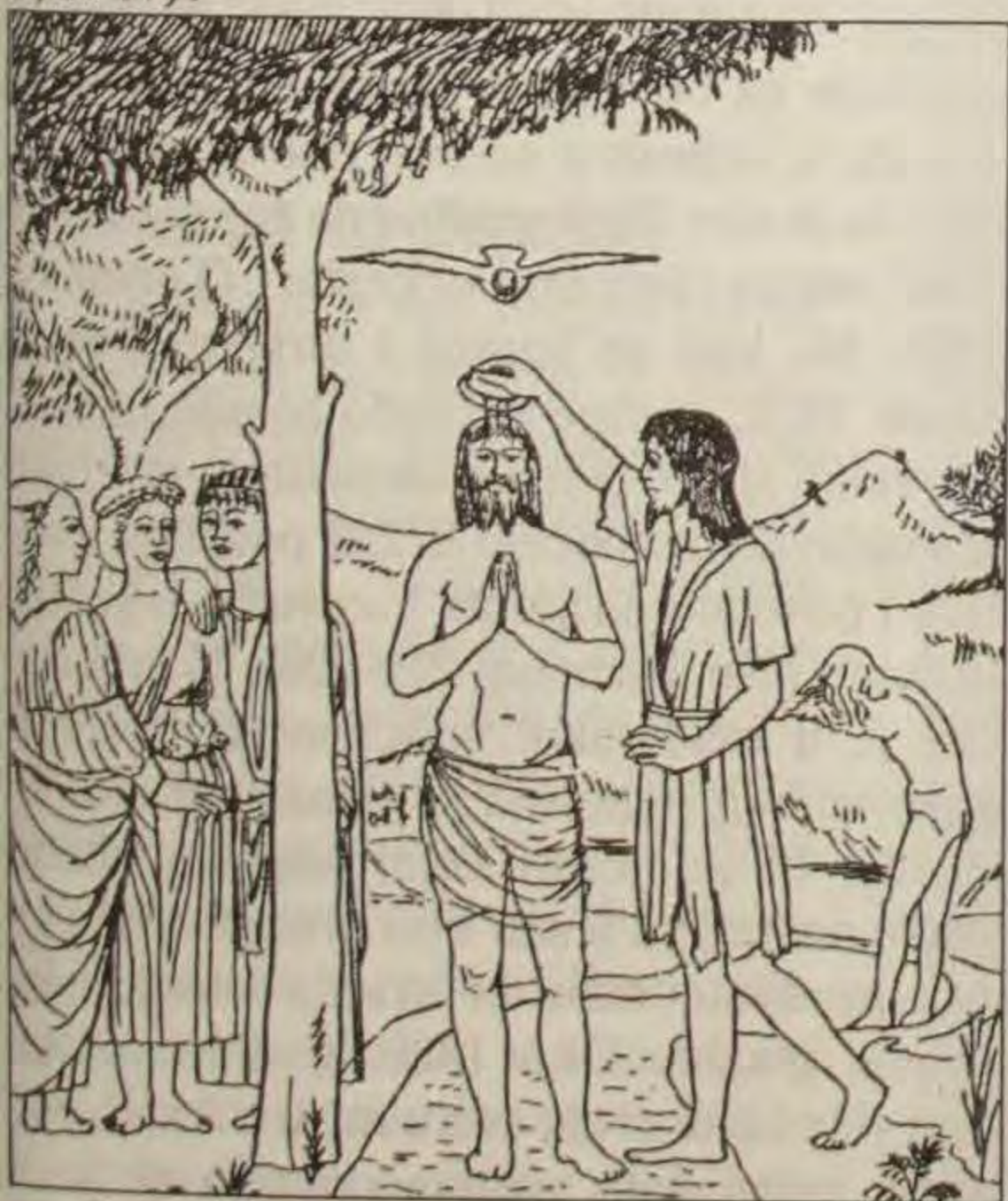
U Bibliji se golub spominje hamade pedeset puta, a jedared i golubinjak i otaleg znamo da je ova tica od pamtivika omiljena med ljudima. Prvi put se spominje u opisu početka i prestanka potopa:

Posli četrdeset dana padanja pljuska voda je rasla nad zemljom, prekrila je i najviša brda. *Istrijebi se svako biće s površja zemaljskog: čovjek, životinje, gmizavci i ptice nebeske, sve se izbrisa sa zemlje. Samo Noa ostade i oni što bijahu s njim u korablji* (Post 7,23). Kad su se vode povukle, korablja se zaustavi na brdima Ararata. Noa je najpre puštio gavrana, a kad se on vratio Noa je puštio napolje golubicu. Prvi put se vratila, a posli: *Počeka još sedam dana, pa opet pusti golubicu iz korablje. Prema večeri golubica se vrati k njemu, i gle! u kljunu joj svjež maslinov list; tako je Noa doznao da su opale vode sa zemlje. Još počeka sedam dana pa opet pusti golubicu: više mu se nije vratila* (Post 8,10-12). Tako je golubica postala simbol čistoće i mira, a u Mojsijevom zakonu golubica je proglašena za čistu životinju i zato su je prinosili u obredu očišćenja nakon rođenja diteta.

Prema Mojsijevu zakonu, kad su Isusa doneli da ga prikažu Gospodinu, zrtvovali su par grlica ili dva golubića (usp. Lk 2,22-24).

Golubica se kao simbol Duha Svetoga javlja u prikazivanju Trojstva, krštenja Isusova i navještenja Marijina.

Sva četiri evanđeliste su Duha Svetog opisali da se pokazao ko golub (usp. Iv 9,11; Mk 1,10; Lk 3,22), a Matej ga je ovako opisao: *Kad je Isus bio kršten, odmah iziđe iz vode. Iznenada se otvoriše nebesa te on vidje Duha Božjega gdje silazi kao golub i spušta se na njega. I glas s neba reče: "Ovo je Sin moj, Ljubljeni moj, koga sam odabrao"* (Mt 3,16-17).

Krštenje Isusovo. Piera della Francesca, 1942., London, Nacionalna galerija

Jedno od najlipči opisivanja golubice sačuvano je u *Pjesmi nad pjesmama* u kojoj zaručnik opisuje lipotu svoje zaručnice, di joj kaže: *Imaš oči kao golubica (kad gledaš) kao golubica* (Pj 4,1). Golubica je znak čistoće. Ko na priliku, jedna fela papirni ubrusa se prodaje pod imenom "Paloma". Golubicu su ovikovičili Hari Belafonte pismom *Cucurucucu paloma*, Hulio Iglesias pismom *La paloma* i toliki drugi pivači svojim pismama.

Golub ko domaća tica

Golubovi žive u skoro svim zemljama svita, a ima ji oko 250 vrsta od koji su oko 200 vrsta ukrasni golubovi. Stari Egipćani spominju da je golubove čovik počo pripitomljivat i odranjivat još prija oko 3.000 godina prija Krista.

Tušta sam naučio o njima i od nji, imali smo ji na salašu, a u varoši sam odranjivo kružne letače, a posli poštaše, pa sam i ja jedan od mnogi ljubitelja golubova. Zato znam da ljubav ljudi prema golubovima nije rad spominjanja u Bibliji već i rad tog jel su vesele čudi, lipo ji je gledat mirne i vesele u avliji, virni su svom gnjizdu. Kadgod se skoro ni jedan salaš nije mogo smislit brez golubova, a u selu i osobito u varoši su najviše odranjivali športske golubove. U to vrime su salašarke bebe najpre počele ranit čorbom od golupčića, zdravo bolesnu čeljad su u oporavku najpre ranili golupčićima, a i druga čeljad ji rado idu, osobito pečene (ko uživa u glabanju košćura).

Iz kućevnog odranjivanja je vrimenom nasto i adet da ji ljudi odranjivaju rad športa: ko kružne letače, letače u vis, poštaše rad pileta veliki daljina, kingove rad lipog izgleda i tolike druge. Odranjivanje športski golubova objedinuju njeva udruženja. Golupčari priređuju vrlo posicene izložbe svoji ljubimaca, a udruženja priređuju trke pileta poštaša. Ko zna koliko je knjiga napisano o golubovima!

Golub poštaš

Ljudi su izhasnirali odliku golubova poštaša da se uvik najkraćim putom i najbrže vrata u svoje gnjizdo. Za nogu mu svežu napisanu poruku, koju usput niko ne mož pročitat. Kad se vraća gnjizdu, poštaš krajči prilet veliki voda i brda, a najčešće strada od nevrimenta i neprijatelja tica grabljivica. Zna se da je bagdatski sultan 1150 g. osnovo slanje poruka poštanskim golubovima. Džingis kan (Temučin, 1155-1227) kako je širio granice države, tako je i povećavo službu poštaša... Godine 1848. je već i u Evropi bila služba poštanski golubova, redovna između Berlina i Brisela, a do II. svitskog rata vojska ji je u ratovima hasnirala za razminu poruka. Američka je vojska imala stalnu službu poštanski golubova, a zabilužili su rekord goluba koji

njim se vratio s daljine od 3700 kilometeri.

Golupčarenje poštašima

Jedan od poznati golupčara poštaša je **Ivan Lijović** koji nam dično pripovida o svojim ljubimcima. Kad u crkvi vidi naslikanog goluba, simbol Duha Svetog, uvik se siti svoji ljubimaca, koje odranjiva već malko više od trideset godina i toliko se sjedno s njima da brez nji ne mož smislit život. Kaže da se zimi dosađuje jel ne mož trenirat ni slat na takmičenje golubove, zato jedva čeka proliće da se lati tog športa.

Uslikovali smo vam njegovog šampiona, dvogodišnjeg poštaša, koji je već letio brzinom od blizo 120 kilometeri na sat. S članovima udruženja "Spartak" poslo je 5. svibnja svoj tim od deset poštaša (iz Subotice) u Paraćin, u zračnoj liniji oko 300 kilometeri. Ovaj lugav lipotan, šampion - kako ga zove Ivan, otaleg mu je prvi doletio za samo dva sata (!) iako je u ciljoj zemlji padala kiša koju golubovi nisu mogli svudan zaobać.

Vrime doleta goluba mire satom (za tu priliku napravljenim), kojeg pokrenu u dogovoreno vrime kad pušte golubove, a kad mu golub doleti u gnjizdo s noge mu skine gumeni prsten, metne ga u sate, koje onda na papiru ubiluže vrime povratka. U mirenju vrimena ovakim satom varanje je nemoguće.

Lijović se diči brojnim peharima i diplomama koje su mu zavidili golubovi koji su mu doletali iz Rostocka (blizo obale Baltičkog mora), Minhena, Milana... i iz više mista naše i okolni država.

Alojzije Stantić

Piše: Stjepna Beretić

Sveta glazba u subotičkoj stolnoj bazilici svete Terezije

Prvi subotički kantori

Prva crkva - dvorana u tvrđavi

Kad je kalačko-bački nadbiskup 1710. godine subotičkog franjevca **Józsefa Kovácsa** imenovao upraviteljem subotičke župe, sveta misa se još služila u oveloj dvorani subotičke tvrđave. Subotički građani su željeli da se čitava tvrđava, u kojoj su osim franjevaca stanovale i neke obitelji, preuredi za crkvu. Subotičani su franjevcima podigli posebnu kuću pokraj tvrđave da bi se tvrđava mogla preurediti za crkvu. Istom 6. prosinca 1723. godine naredile su vojne vlasti da se iz tvrđave isele i ostali stanovari. Kako u naroda nije bilo dovoljno novca, franjevci su se obraćali na biskupe, kaptole i vlastelinstva tražeći pomoć za gradnju crkve. Gradnja svetišta buduće crkve počinje 22. rujna 1730. godine. Subotičani su se zdušno angažirali kao radnici. Gradnja nove crkve je brzo napredovala tako da ju je 15. travnja 1736. godine kalačko-bački nadbiskup **Gabrijel Patačić** i posvetio.

Na kojem su jeziku pjevali prvi kantori?

Dužnost kantora je bila, pored ostalog, da budu učitelji, da djecu uče liturgijskom pjevanju. Đake je svaki dan vodio na svetu misu. S početka je na kantora pored učiteljske službe spadala još i služba sakristana. Osim toga, kantor je pratio svećenika kad su ga pozvali bolesniku. Pjevao je radnim danom, nedjeljom i blagdanom u crkvi za vrijeme svete mise. Kantor je pjevajući psalme pratio svećenika u pogrebnoj povorci. Povjesničar subotičke glavne župe **Tormásy Gábor** bilježi na 69. stranici svoje knjige: *"Valja spomenuti, da prije 1750. godine u ovome gradu nije bilo redovite i stalne mađarske propovijedi, zato što nije bilo vjernika mađarskog jezika. Nego kad se grad razvojačio, a velik se broj Srba iselio, na njihovo mjesto su se doselili Mađari iz Segedina, Kečkemeta i iz sjevernijih krajeva Mađarske, tada su se franjevci pobrinuli da u samostanu bude stalan mađarski propovjednik..."* Prvi stalni mađarski propovjednik je bio otac **Földösy Lőrinc**. Mađarsko pjevanje se u tada jedinjoj subotičkoj crkvi počelo uvoditi oko 1750. godine, kad je u samostan došao otac **Lőrinc**.

Šime Romić - prvi subotički kantor

U Tormásyjevoj knjizi se kao prvi subotički kantor spominje **Šime Romić**. Drugi kantor je bio **Jakov Jakočević**. Dok je kantor Romić primao iz gradske blagajne

po 60 forinti godišnje, drugi je kantor slovio kao Romićev pomoćnik, a dobivao je od Romića po 23 forinte i dva krajcara. Pored tako male plaće siromašni kantori su morali još plaćati i poreze, sve dok na molbu samoga nadbiskupa nisu bili oslobođeni od javnih nameta.

Tužba na kantora Jakova Jakočevića

Čim je u grad, 1773. godine, došao **dr. Stipan Ranić**, kao prvi svjetovni svećenik za župnika, gradski su oci za obavljanje kantorske službe izabrali **Jakova Jakočevića** i **Josipa Zomborčevića**. Za župnu crkvu je tada služila današnja (1838. godine podignuta) kapela sveta Roka u središtu grada. Kapela je bila proširena velikim daščanim trijemom prema Gradskoj kući, tako da je današnja kapela bila svetište a daščani trijem lađa privremene crkve. U to vrijeme je kantor trebao pjevati za vrijeme svete mise, ali isto tako je morao pribivati i vjenčanjima i pratiti svećenika kod sprovođa. Župnik i njegovi kapelani su, pored svojih redovitih pastoralnih dužnosti u velikoj župi, morali voditi računa i o gradnji nove crkve. Osim svojih redovitih dužnosti i briga imali su nevolje i s kantorima. Kantorska je plaća iznosila 70 forinti godišnje, a osim toga dobivali su štolu, a bili su oslobođeni od javnih nameta. Gradsko poglavarstvo se, međutim, ubrzo predomislilo, pa je izabralo samo jednoga kantora, kome je naložilo da u svemu poštuje župnika i da mu bude poslušan. Kako je kantora biralo gradsko Poglavarstvo, kantor se smatrao namještenikom Poglavarstva a ne župnikovim podložnikom. To su kantori nerijetko tako zlorabili da su se bar trudili biti posve neovisni od župnika, zanemarujući pri tome svoje kantorske dužnosti. Tako se župnik **Ranić** tužio gradskom Poglavarstvu da kantor **Jakočević** zanemaruje kantorske dužnosti, te da odbija župnikove prigovore. Kad se župniku učinilo da njegovi prigovori ne donose nikakvog ploda, župnik je na svoju ruku otpustio kantora. Gradsko Poglavarstvo je posredovalo, pa je **Jakočević** morao moliti oprost od župnika i dati mu obećanje da će svoje dužnosti savjesno obavljati, te da će se prema župniku i župnim vikarima ophoditi s poštovanjem. Poznato je da je župnik **Ranić** bio čudne naravi, da je u njegovo vrijeme bilo vrlo napetih odnosa između njega i gradskih vlasti i franjevaca dok je kao mjesni kapelan upravljao župom u Baču. U Subotici je odnos između **Ranića** i franjevaca bio još napetiji. Možda je čudna **Ranićeva** narav bila toliko odbojna da ga ni kantor nije podnosio... No, kad je kantora **Jakova**

Jakočevića naslijedio **Josip Zomborčević**, pa **Balási István**, župnik se nije tužio na svoje suradnike. S njima je župnik živio u slozi.

Kantor Đuro Arnold

Godine 1797. se već napustila kapela svetoga Roka, a za župnu crkvu je 15. listopada te godine blagoslovljena današnja stolna bazilika. U tom je mjesecu umro župnik **Ivan Lukić**, a župom je upravljao **Marijan Radičević** do 1798. godine. Naslijedio ga je upravitelj **Pavao Bednarić** do 1803, pa vrlo kratko vrijeme **Šime Šebetić**. Te je godine u Suboticu došao jedan od najzaslužnijih župnika, kasnije kanonik, pa biskup u Stolnom Biogradu i na kraju u Đakovu, **Pavao plemeniti Sučić**. Župnik **Sučić** je dobio izuzetnog glazbenika, da bude kantor i zborovođa u novoj crkvi. Koliko je **Arnold** bio velik za glazbu, toliko je župnik imao s njime nevolje. **Đuro Arnold** je otvoreno nastupio kao namještenik gradskog Poglavarstva. Do grada je držao, a za svakidašnje kantorske službe nije mario. Zanemario je svoje dužnosti, ali i župnika i kapelane, govoreći da je namještenik gradskih vlasti i da će samo njima biti podložan. Na župnika **Pavla Sučića** ni na župnika **Antuna Šarčevića** se nisu tužili ni franjevci ni župljani u Subotici. Ali ta su se dva župnika jako tužila na svoga kantora. Upućivali su cijele serije tužbi gradskom Poglavarstvu. Sve je bilo uzaludno, dok gradsko Poglavarstvo nije upozorilo tvrdoglavog kantora da će ga smjesta otpustiti ako čuje još koju tužbu od župnika.

Orkestar na nedjeljnoj svetoj misi

Godine 1803. osnovan je Orkestar, a **Đuro Arnold** je postao dirigent orkestra. Od tada je gradsko Poglavarstvo za kantora biralo samo takve ljude koji su bili vješti za vođenje orkestra. U orkestru su svirali: **József Szabadka**, **Vince Thuma**, **Josef Pfundstein**, **Vencel Likárcz**, **János Heger**. Grad ih je plaćao s po 30 forinti godišnje uz oprost od javnih nameta. Broj svirača u orkestru se sve više povećavao, tako da je oko 1880. godine na župnoj svetoj misi svirao potpuni orkestar (**Tormásy**, 207). No kad se kantor i dirigent **Franz Steib** 1874. godine razbolio te nije mogao udovoljiti tim dvjema dužnostima, gradsko je Poglavarstvo počelo držati posebno kantora i posebno dirigenta kao vođu orkestra (o tome piše **Tormásy**, 225-226). U vrijeme kad je u mađarskoj vojsci svaki bataljun imao vojnog kapelana, u današnjoj stolnoj bazilici bi po jedan vojni kapelan služio svake nedjelje u 9 sati tihu svetu misu, a za vrijeme svete mise bi svirala bataljunska limena glazba. Oko 1880. godine vojnici nisu više imali svoju svetu misu u 9 sati, već bi po jedna četa vojnika dolazila te se s pukom uključivala u redovite svete mise.

Uređuje: s. Blaženka Rudić

POZIV I ZVANJA

Poziv je povezan uz jednostavnu činjenicu postojanja. Poziv je providnosna misao Stvoritelja o pojedinom stvorenju; on je njegova ideja-naum, poput sna koji je Bogu na srcu jer mu je stvorenje na srcu. Bog Otac poziva u život i daje svakom čovjeku različit i poseban poziv. Ljudsko biće dolazeći u život nosi sliku onoga koji ga je pozvao. Poziv je božanski prijedlog da se čovjek ostvari prema toj slici. Tek u trenutku smrti čovjek će moći usporediti svoj život s onom slikom prema kojoj je stvoren. Što će odgovoriti? Hoće li zanimati kad vidi kakvu je sliku trebao ostvariti?

Shvaćanje života kao dara i Božjeg sna o čovjeku traži od svakoga da planira svoj život polazeći od Boga koji je izvor života. Ljudi su dužni upitati se: Zašto smo stvoreni?

Zvanje

Temeljni poziv na život i postojanje čovjek ostvaruje na različite načine. Zato u Crkvi i u svijetu postoje različita zvanja koja izražavaju božansku sličnost utisnutu u čovjeka. Crkva je poput rascvjetanog vrta s velikom raznolikosti darova i karizmi, pokreta i službi. U prvom redu treba naglasiti da zaređeni službenici u Crkvi (biskupi, svećenici i đakoni) ostaju nosioci sakramentalne nazočnosti Krista Otkupitelja i prvi najvjestitelji evanđelja. Njihova je dužnost promicati sva zvanja u Crkvi.

Koja su to zvanja?

Kao što je već rečeno, to su zvanja koja se nalaze u dugoj tradiciji Crkve, ali i ona koja su novi izraz Duha: redovničko posvećenje u monaškom životu (život posvećen molitvi i kontemplaciji) ili u apostolskom životu, laičko zvanje, svjetovne ustanove, društva apostoskog života, bračno zvanje, različiti oblici povezivanja laika s redovničkim ustanovama, misijska zvanja, novi oblici posvećenog života. Crkva je to življa što je bogatija različitim zvanjima.

U OSVITU ZORE

**U osvitu zore
Kad je sve tiho
I kad priroda polako se budi
On dolazi**

**Poznam taj hod
Tih i nenametljiv
Hod koji zove i prašta
Gri i voli**

**Pričali bismo dugo i sjetno
O vremenima kojih više nema
O vremenima koja će doći
O tome kako već dugo nije pala kiša
A zemlja je žedna**

**Žedna sam i ja
A On to zna
I pokazuje mi put
Koji vodi do vječnog vrela
I zove me
Na vječne pašnjake**

s. Barbara Bagudić

Ovako vidim sebe u Crkvi: katehistica

Zovem se Kristina Ralbovska. Potičem iz brojne obitelji. Moji roditelji Adam i Marija su ovome svijetu darovali osmoro djece (posljednji smo ja i moj brat blizanac Dominik). Od nas je četvoro svoj život darovalo Bogu u službi Crkve (s. Rastislava - sestra svetog Križa u Đakovu, Dominik je bogoslov, trenutno na studijama u Slovačkoj i Katarina koja radi u Centru za Duhovnu pomoć u Zagrebu).

Dobar vjerski odgoj sam upravo dobila u svojoj obitelji. Od malih nogu kroz doba djetinjstva i mladosti uvijek me pratilo budno oko mojih roditelja koji su neprestano moj život osmišljavali u svjetlu vjere. Nije ni čudo da se u našoj obitelji odgojilo toliko srca koja su svoj život darovala u službu Bogu i drugima.

Godine 1987. upisujem četvorogodišnji studij na Katehetskom institutu Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu. Nakon završenog studija kao dipl. kateheta dolazim u Selenču - svoje rodno mjesto.

Katehetska služba - moje zvanje

Mnogi su mi pomagali u mom nastojanju da se ostvarim. Prije mog odlaska na katehetski studij radila sam s mladima na župi. Kasnije sam osjetila da to nije dovoljno, da me Bog zove da uradim nešto više. I tako vođena Božjom providnošću dospjela sam do željenog cilja. Postala sam katehistica. Ovu službu vršim već 10 godina i od samog početka osjećam je kao svoj poziv: "Odgajati djecu i mlade u duhu Don Bosca".

Znam da me Bog treba i neprestano od mene traži da mu budem otvorena svim srcem za potrebe današnjeg vremena. A ja - svoj život sam darovala njemu. Njega ljubiti i biti mu u službi to je moj najveći dar ovoj zemlji.

Samo neke od aktivnosti u radu s mladima i djecom:

- 1993 g. oformili smo ViS "RUAH" - koji od tog vremena svojim nastupima gostuje po župama, u i izvan Subotičke biskupije. ("Ruah" - 15 članova, pjevaju duhovne šansone.)
- Imamo dječji pjevački zbor "SVETIELKA" koji nastupa na liturgijskim slavljinama i programima u župi, u biskupiji i u Slovačkoj Republici. (Zbor ima oko 50 članova.)
- Od 1998. godine izlazi dječji list SVETIELKO (6 puta godišnje), a uređuju ga djeca i mladi.
- Svaki petak održavamo susret za animatore (24 animatore). Cilj ovih susreta je dublje proživljavanje svoje vjere. Odgajati se za - biti za drugoga. Animatorice su organizatori i nosioci različitih kreativnosti i programa koji se organiziraju na župi i Oratoriju.

Kafana - "Duka"

Subotica,
Preradovićeva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 555-738

Organizira:
- svadbe,
- rođendanska slavlja,
- bankete i dr.

Svakog dana: MENI RUČKOVI

Nedjeljom:
"BUNJEVAČKA UŽNA"

Posebno se preporučamo za
organiziranje "Poduša"

vl. Jakov Letović

Radno vrijeme: od 12 - 22
nedjeljom od 12 - 16
ponedjeljkom zatvoreno

Subotica, Maksima Gorkog 26

Radno vrijeme: radnim danom od 9,30-12 i 16,30-19 sati
Radno vrijeme ocnog liječnika: radnim danom od 17-19 sati

"URNA"

Trg žrtava fašizma 1
Telefon: (024) 554-848, 25-109

Prodaja pogrebne opreme, prijevoz i ceremonijal sahrane
dajemo i na odloženo plaćanje - po dogovoru

DEŽURSTVO: svih 24 sata; tel: 558-011 non-stop

Vremena
su teška.
Svaka
pomoć
nam je
dobro došla.

Unaprijed
hvala
svakom
darovatelju.

Proizvodno trgovinsko preduzeće

BANE

Prodavnica 1:

Batinska 34
SUBOTICA

Tel: 024/561-201
561-187; 561-186

Prodavnica 2: Lješka 4, BEOGRAD, Tel: 011/354-80-63

SVE NA JEDNOM MESTU

GRADEVINSKI
MATERIJAL

KERAMIKA I
SANITARIJA

VRATA I
PROZORI

NAMEŠTAJ

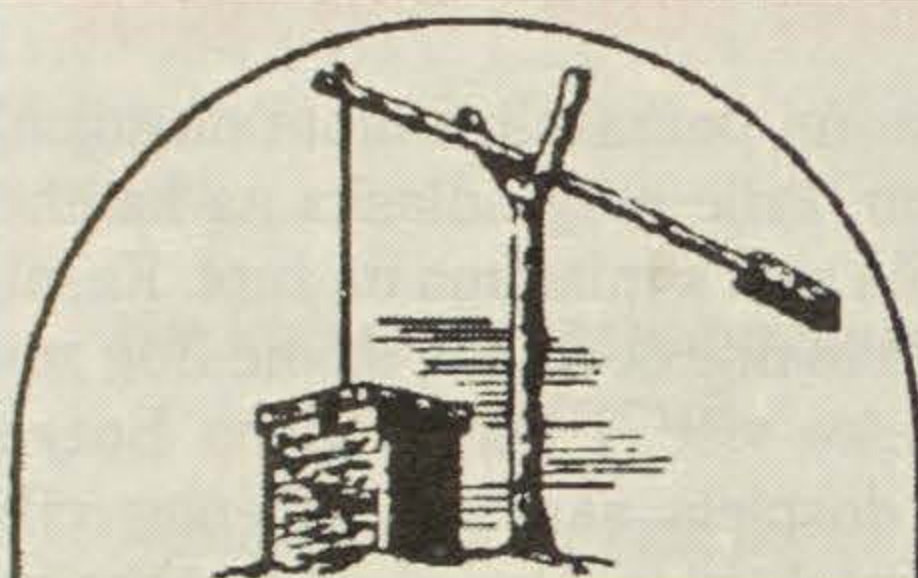
"KOLPA-SAN"
KADE I KABINE

NOVO!

PLAĆANJE

NA 24 MESEČNE RATE

Možete nam pisati i na E-mail adresu:
zvonik@tippnet.co.yu

SALAŠ

ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

RENAULT

Koncesionar

VIDAKOVIĆ

Prodaja rezervnih delova i servis

Subotica, Braće Radića 51-53
Tel./fax:024/553-567

Svake treće nedjelje
u mjesecu
novi broj "Zvonika"

Dr. Kern Katalin
specijalista - fizijatar

Radno vrijeme:
ponedjeljak - petak: 8 -13 sati
poslijepodne: terenski rad

Subotica, Ptujaska 1
Tel: (024) 551-375

Djelatnost ordinacije

- Bolovi u kičmi i zglobovima
- Reumatologija
- Internistički pregled; snimanje EKG, terapija
- Neurološki pregled i terapija, EEG
- Psihijatrijski pregled i psihoterapija
- Ortopedski pregled
- Urološki pregled
- Kućna posjeta i kućno liječenje sa suvremenim aparatima

Godišnja pretplata za "ZVONIK"

- SR Jugoslavija 480 dinara,
- inozemstvo - 20 EURA ili 160 kuna; avionom 30 USD

Pretplatnici iz inozemstva i R. Hrvatske
uplate mogu poslati pošt. uputnicom ili
čekom na adresu:

Gabrijela Skenderović,

Kneza Trpimira 1/3, 44320 Kutina
R. Hrvatska - tel: +(00) 385 (0)44 681-272

Fideks

Trgovinsko preduzeće na veliko i malo, uvoz i posredništvo

Prčić Marinko

24000 SUBOTICA
Huga Badalića 12

Tel./fax: 024/553-809
Tel.stan: 024/556-281
Mobilni: 064 113 39 59

INTERNET

WWW.
tippNet
.co.yu

Internet provajding

Prodaja računara

Instalacija i održavanje računarskih mreža

Pojedinačni i grupni kursevi

(Windows, Word, Excel, Internet)

(024)555-765 Braće Jugovića br. 5. Subotica
e-mail: support@tippnet.co.yu

Čitajte nas
na WEB strani
www.tippnet.co.yu/ZVONIK

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

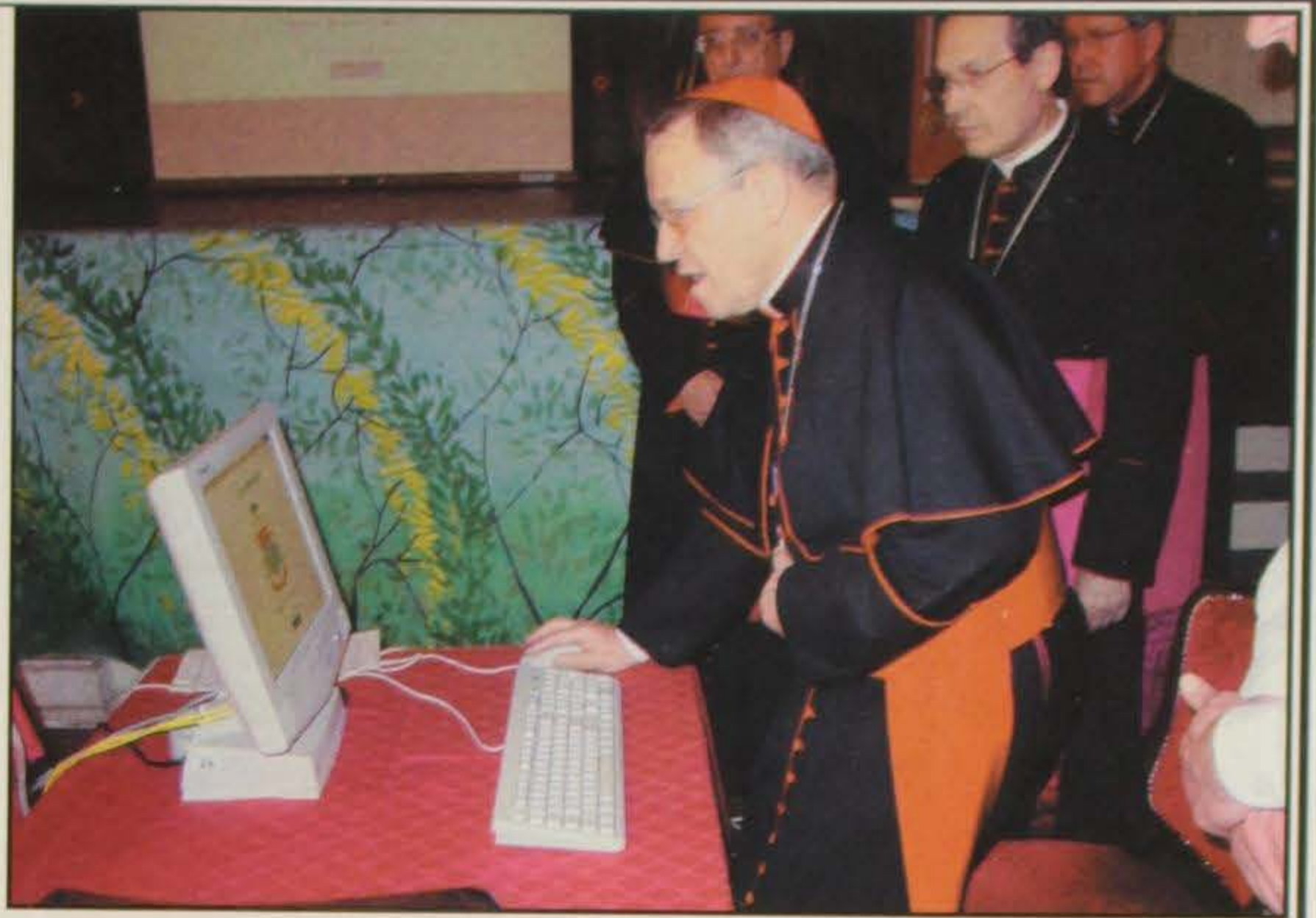
PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karadordev put 2
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- BAJMOK, JNA 3 (u cvečari "MARIŠKA")
Telefon (danonoćno): 762-024
- PALIĆ, Jo Lajoša 18 (u cvečari "ORHIDEJA")
Telefon: 753-759
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202

Kardinal Walter Kasper među nama

... na konferenciji za novinare na aerodromu Surčin

... otvara web stranicu Subotičke biskupije

... u subotičkoj katedrali

Ugledni gosti slušaju predavanje kard. Kaspera u HKC "Bunjevačko kolo"

Veleposlanik Božinović, ministar Picula i gen. konzulica dr. Jasmina Kovačević u Gradskoj kući u Subotici

Blagoslov žita na Markovo u Subotici

Misionari i misionarke Krvi Kristove u Subotici

Od Zvonika do Zvonika u boji

Na aukciji starih predmeta i slika za popravak krova crkve sv. Roka

MLADI u Baču i Osijeku

Mladi iz Bača pjesmom su pozdravili sudionike susreta

Neprolaznost Bača:
stara tvrđava
i nasmijana mladost

I studenti i mladi radnici bili su aktivni u Baču

**Vi ste
sol zemlje,
vi ste
svjetlo svijeta**

Osijek: I naši mladi nosili su križ u procesiji

Grupa mladih sudjelovala je u "foto radionici"

Mladi iz Subotičke biskupije bili su zapaženi na susretu hrvatske katoličke mladeži u Osijeku i Županji

